

สารักษ์วิฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ISSN 1905-937X ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๓

สารรักษ์วัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทบรรณาธิการ

เหตุผลสำคัญที่ชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวในประเทศไทย คือ การเข้ามาสัมผัส กับศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีของคนไทย ที่ไม่มีชาติใดในโลกเสมอเหมือน ศิลปวัฒนธรรมไทยจึงเป็นมรดกอันล้ำค่าจากบรรพบุรุษแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทยมาช้านาน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานไว้ว่า “งานด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจ ซึ่งเป็นต้นทุนที่องค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป”

เป็นที่น่ายินดีที่มหาวิทยาลัยฯ ทุกแห่งในประเทศไทยต้องมีการกิจกรรมหนึ่ง คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้ศิลปวัฒนธรรมถูกบรรจุเข้าไปในหลักสูตร การเรียนการสอน และเป็นผลให้ศิลปวัฒนธรรมได้รับการสืบสาน สร้างสรรค์ และอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเช่นกัน ที่ได้ปฏิบัติภารกิจนี้ ดังนั้น จึงมีผลงานในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในสารรักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้จะได้นำเสนอผลงานศิลปวัฒนธรรมของทั้ง ๙ คณะ เช่น ร้อยเรียงกรองพกา ศิลปะงานบัวแบบไทย วัฒนธรรมย้อนยุค ปลุกกระแสวัฒนธรรมบรรจุกันท์ มูลเหตุของการสร้างพระอนุสาวรีย์ เมื่อตะวันตกออกสวามกอดตะวันตกที่ตุรกี หรือ ภาษาไทยในเพลงไทยสากล (ลูกกรุง)

สารรักษ์วัฒนธรรม มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นสื่อสำคัญ เพื่อการสืบสานถ่ายทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าของคนไทยที่แสดงถึงการดำรงความเป็นไทยสืบไป

วิกฤตสังคม

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งของมหาวิทยาลัยฯ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ
2. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยฯ อันเป็นหนึ่งในการกิจ

ขอเชิญบุคลากรยังส่งบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเผยแพร่

ใน “สารรักษ์วัฒนธรรม” ได้ที่กองศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๕๐๗ ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๐๖๕๙ www.cul.offpre.mutp.ac.th

ถวายราชสดุดี สมเด็จพระภัทรมหาราช แห่งมหาชนชาวสยาม

วสันตดิถีณนี้ ๑๔

ได้รับยลิตระลอกขั้ว	พลตรีที่ทุกแห่ง
ทรงธรรมอุทิศพระรอง	มณเฑียรปราสาท
บุญแห่งวันทักขณเภา	วระกรมทหาร
ทรงดำประทานกลีบ	สุพิศุณอัสจันสน
อาครวเอน ณ อินทรประเทศ	ทพเจตนิเวศกรม
คยเชิญทวิกรมย	อภิมณเฑียร
เนาเนื้อที่เกตุบุดคาวร	ปฤคทออินทราวุ
เพื่อสงพาสัมภักมณ	ทวิกรมทวาท
ทรงเป็นพลก ณ ปถ	สุรศักดิ์มณ
มตกแยกเสาววียท	นิรมลเพราบุญญา
โพฟ้าสำนุญฤก	รทกพิพราร
เกตุไถนักรควนา	ปฐวรพระทรงก
อัญมัญพระศรีรัตน	พิชญไถลิตทพ
กูรเวริญอริย	อนอญฤค
เกากัฏพระอริย	สุริยเขตจนา
มิงขวัญสยามมเสียร	คิรมพระภู
เพรศพิพรพณเสียร	อภิศกรวิศ
ร้อยธรรพปราศรว	สฤคถาวร

นางสาวพรกนก ศรีงาม: ประพันธ์

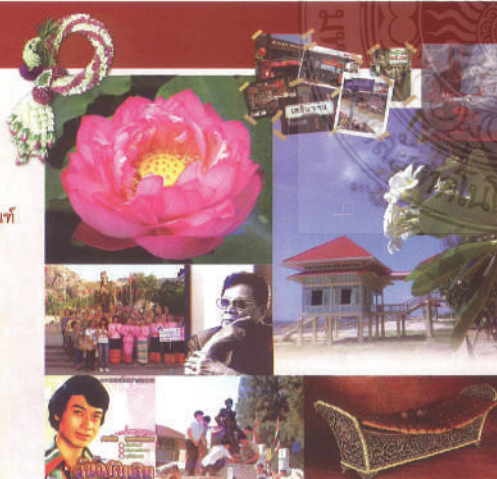

อันเนื่องมาจากปก

พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างหาที่ลบลืมไม่ได้ เนื่องจากที่ตั้งของคณะบริหารธุรกิจ และ คณะศิลปศาสตร์ในปัจจุบัน เป็นที่ดินซึ่งเดิมเคยเป็นวังที่ประทับของ พระองค์ โดยมหาวิทยาลัยใช้เป็นที่ตั้ง ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๓ และอยู่ยั่งยืน มาจนถึงปัจจุบัน การที่ได้มาตั้งหลักปักอยู่ที่นี่ ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข มีความเจริญก้าวหน้า ไม่ต้องระแวงว่อนไปเหมือนกาลก่อนนั้น เชื่อกันว่า เป็นเพราะพระบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ ของผู้ทรงเป็นเจ้าของที่ดินผืนนี้มาก่อน และในสมัยที่พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น ได้ทรงประกอบคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ เป็นเนืองประการ ทรงได้รับความยกย่องว่าเป็น "พระบิดาแห่งกองทัพเรือไทย" ทรงมีความเชี่ยวชาญ เก่งกล้าสามารถทางการแพทย์แผนไทย และทาง โสยศาสตร์พิเศษ ทรงศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง และเสด็จไปรักษาโรคภัย ไข้เจ็บให้กับประชาชนด้วยพระองค์เองไม่ว่าคนไทยหรือคนจีน จนกระทั่ง ชาวจีนย่านสำเพ็งที่ทราบซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณ และได้เรียกพระองค์ ท่านว่า "เตี้ย" ซึ่งหมายถึงพ่อทำให้ในเวลาต่อมาทหารเรือได้เรียก พระองค์ว่า "เสด็จเตี้ย" สำหรับในหมู่คนไทยใช้ชาวไทย ที่พระองค์รักษานั้น มักจะเรียกขานนามพระองค์ว่า "หมอพร" และแม้พระองค์จะสิ้นพระชนม์ ไปแล้วเป็นเวลานานก็ยังทรงเป็นที่เคารพสักการะและกล่าวขวัญ ถึงอย่าง กว้างขวางในหมู่ประชาชนทั่วไป ถึงกับพากันถวายพระนามว่า "เจ้าพ่อ กรมหลวงชุมพร" และเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวคณะบริหารธุรกิจ และ ชาวพนักงานพระนคร มากกว่า ๖๐๐ ปี

สารบัญ

- ๔..... อาศิราพาทราชสดุดี
- ๕..... สารจากอธิการบดี
- ๖..... มุลเหตุของการสร้างพระอนุสาวรีย์
- ๘..... ร้อยเรียง กรองพกา ศิลปะงานบัวแบบไทย
- ๑๐..... วัฒนธรรมย้อนยุค ปลุกกระแส นวัตกรรมบรรจุก้นท์
- ๑๒..... รังสฤษฎายชายทะเล
- ๑๔..... เมื่อตะวันออกสวมกอดตะวันตก ที่ตุรกี
- ๑๖..... เพลงลูกทุ่งไทย...สายใยวัฒนธรรม
- ๑๘..... ศิลปวิจิตร
- ๒๐..... ความถี่เสียงดนตรีไทยกับดนตรีสากล
- ๒๒..... ภาษาไทยในเพลงไทยสากล (ลูกกรุง)
- ๒๔..... พลังงานทดแทนในอนาคตของประเทศไทย
- ๒๖..... ปกป้องวัฒนธรรม

สารวัักษ์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สารจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีความภาคภูมิใจ ที่ได้ทำหน้าที่ ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสืบสานวัฒนธรรมอันเป็นภารกิจสำคัญภารกิจหนึ่งของมหาวิทยาลัย และเป็นภารกิจหลักของชาติ เพราะการรักษามรดกวัฒนธรรมอันล้ำค่า ของเราไว้ได้นั้น เพื่อกำกับรักษาเอกราชของชาติไว้ให้ลูกหลานสืบไป

การดำเนินงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสืบสานวัฒนธรรมที่ผ่านมามหาวิทยาลัยฯ มีนโยบายและแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยฯ และยุทธศาสตร์ของชาติ กิจกรรมที่จัดมุ่งสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติ ให้กับนักศึกษา บุคลากร และเจ้าหน้าที่ภายในมหาวิทยาลัยฯ ตลอดจนชุมชน และเครือข่ายความร่วมมือด้านวัฒนธรรมกับหน่วยงานภายนอก ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ สารวัักษ์วัฒนธรรมจัดเป็นเวทีที่สำคัญ ที่มหาวิทยาลัยฯ ได้เผยแพร่ผลงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยฯ ให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งเป็นผลงานที่มหาวิทยาลัยฯ ได้บูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียน การศึกษาค้นคว้าวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งเป็นที่น่าชื่นชมด้วยหลักการนี้เองส่งผลให้ศิลปวัฒนธรรมของไทยอยู่คู่กับคนไทยอย่างยั่งยืน เพราะนักศึกษาที่เป็นเยาวชนและเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตจะได้สืบสานวัฒนธรรมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของตนเองอย่างสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารวัักษ์วัฒนธรรมฉบับนี้จะได้อิสสารถ่ายทอดและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้คนไทยได้ชื่นชมและตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยสืบไป

(รศ.ศาสตราจารย์ ดร.ดวงสุดา เลิศอิสส)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ร้อยเอกสุวิทย์ ทัดพิทักษ์กุล นายกสมาคมนักเรียนเก่าพณิชยการ ได้มีดำริจะสร้างพระอนุสาวรีย์พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ขึ้นที่วิทยาลัยพณิชยการพระนคร เพื่อเป็นที่เคารพสักการะด้วยเหตุที่สถานศึกษาแห่งนี้ ได้เข้ามาอยู่ ณ วังที่ประทับเดิมผู้ที่อาศัยอยู่ ณ ที่นี้ทุกคน ยึดพระองค์ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจ เมื่อ ศาสตราจารย์อรรถมนูญ อัครพานิช ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการพระนคร ทราบความดำริข้อนี้ จึงเห็นชอบตกลง จากนั้น วิทยาลัยฯ ได้มอบหมายให้ นายอัศวิน พิษณุโยธิน เป็นสถาปนิก มีหน้าที่ออกแบบทั่วไป นายสนั่น ศิลากร นายช่างปั้นกรมศิลปากร เป็นผู้ปั้นหุ่นพระรูป และนายถวิล ศรีอินคำ เป็นผู้หล่อพระรูป

มูลเหตุของการสร้าง

พระอนุสาวรีย์

การที่ได้สร้างพระอนุสาวรีย์แห่งนี้ขึ้น ก็ด้วยเหตุสำคัญ ๒ ประการ คือ

ประการแรก เนื่องมาจากสถานศึกษาแห่งนี้ ได้ก่อกำเนิดขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ แต่ไม่มีสถานที่ตั้งเป็นหลักแหล่งเหมือนสถานศึกษาอื่น ๆ ต้องอพยพโยกย้ายไปอาศัยเรียนในที่ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าสิบแห่ง จนมีคำกล่าวกันว่า "เดี๋ยวหลงเข้าวัด เดี่ยวพลัดเข้าวัง" ซึ่งก็หมายความว่า บางครั้งก็ต้องอาศัยที่วัด บางครั้งก็อาศัยเรียนตามวังต่าง ๆ สลับกันอยู่ตลอดมา ทั้งนี้ก็เนื่องจากความจำเป็นนานาประการ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงได้เข้ามาอยู่ ณ ที่ดินซึ่งเดิมเคยเป็นวังที่ประทับของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และอยู่ยังยืนมาจนถึงปัจจุบันนี้ การที่ได้มาตั้งหลักปักอยู่ ณ ที่นี้ ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ไม่ต้องระเห่ร่อนไปเหมือนเมื่อกาลก่อนนั้น เชื่อกันว่า เป็นเพราะพระบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ของผู้ทรงเป็นเจ้าของที่ดินผืนนี้มาก่อน ประการหนึ่ง

ประการที่สอง ในสมัยที่ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น ได้ทรงประกอบคุณงามความดีแก่ประเทศชาติเป็นอนเนกประการ

ร้อยเอกสุวิทย์ ทัดพิทักษ์กุล

ศาสตราจารย์อรรถมนูญ อัครพานิช

ทรงได้รับความยกย่องว่าเป็น "พระบิดาแห่งกองทัพไทย" ทรงมีความเชี่ยวชาญเก่งกล้าสามารถทางการแพทย์แผนโบราณและทางไสยศาสตร์เป็นพิเศษ ทรงมีพระเมตตาอุปการะช่วยเหลือบุคคลทุกชาติชั้นวรรณะ และแม้จะสิ้นพระชนม์ไปแล้วเป็นเวลานาน ก็ยังทรงเป็นที่เคารพสักการะและกล่าวขวัญถึงอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนทั่วไปถึงกับพากันถวายพระนามว่า "เจ้าพ่อกรมหลวงชุมพร" ตราบเท่าทุกวันนี้

ที่มา : นายประทีป สัมเพียรวิทย์, จิตหมายนฤ พระบุชนสุวารี พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ร้อยเรียง กรองผงกา ศิลปะงานบัวแบบไทย

โดย : อาจารย์ปิยะธิดา สีหะวัฒนกุล

ศิลปะประดิษฐ์จิ๋วจิ๋ว	แสดงอารยธรรมน้ำต๋ยม
งานเครื่องแขวนดอกไม้ในต๋องงาม	เครื่องหอม แป้งร่ำ ตามประเพณี
ดอกไม้ประดับฐานบัวต๋องงาม	ต๋องงามมีง่อบ้านนาดี
แกะสลักผักผลไม้ให้ดูสวยงาม	คือวิถีไทยแท้โบราณ
ตุ้มเต๋องพระบรมราชินีนาถ	พระกรุณาธิคุณคือศรัทธาของลูกหลาน
บุปผชาติศิลปะงานพระกรรม	ด้วยพระปรีชาญาณโลกขึ้นชม

ประพันธ์โดย คุณหญิงกฤตพร หะเนนถิ

ประเทศไทย มั่งคั่งอุดมด้วยศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปะประดิษฐ์หลากหลาย ประเภทที่บรรพบุรุษของไทยได้สั่งสม

ภูมิปัญญาการประดิษฐ์คิดค้นงานศิลปะสร้างสรรค์สร้างไว้ เป็นมรดกของแผ่นดิน เป็นจำนวนมาก งานศิลปะต่างๆเป็นงานวิจิตรศิลป์ที่ต้องการฝีมือ ความสามารถ ความอดทน และวิริยะอุตสาหะตลอดจนกาลเวลาในการสร้างสรรค์ผลงาน เมื่อสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงรับเทคโนโลยีก้าวหน้าโดยเฉพาะวิทยาศาสตร์เข้าสู่วิถีชีวิต คนไทยลดละความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ล้ำค่าลง ทำให้วิถีชีวิตสร้างสรรค์ผลงานบางอย่างใกล้จะสูญหาย เช่น ศิลปะการร้อยมาลัย ศิลปะการจัดพาน ศิลปะงานใบต๋อง และการประดิษฐ์เครื่องแขวนแบบไทย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชปรารภว่า การพระราชทานสิ่งของให้แก่ชาวบ้านนั้นเป็นเพียงการช่วยเหลือเฉพาะหน้า ควรจะหาวิธีที่ช่วยให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ น้อมนำพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยการส่งเสริมให้คนไทยในภูมิภาคต่างๆ ผลิตงานด้านศิลปหัตถกรรมเป็นอาชีพ และทรงห่วงใยในงานศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ มีพระราชเสาวนีย์ให้ฟื้นฟู ฝึกสอนวิชาศิลปะประดิษฐ์เป็นศิลปอาชีพ เพื่อสืบสานมรดกศิลปะของชาติไว้ให้ยั่งยืน และสืบทอดถึงอนุชนของชาติ ภายใต้การบริหารงานของมูลนิธิศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (บทความนำรู้ เรื่อง ศิลปอาชีพ โดยคุณหญิงอุไรวรรณ สวัสดิ์ศาสน์)

ดอกบัวสีต๋องงาม ดอกตูม

ดอกบัวสีต๋องงาม ดอกบาน

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ตระหนักถึงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาอนุรักษ์ศิลปะประดิษฐ์รังสรรค์งานบัวแบบไทย โดยการประยุกต์ใช้วัสดุธรรมชาตินำกลับมาใช้สัต์ดบงกมาประดัษฐ์ผลิตภัณ์งานบัวแบบไทย เช่น มาลัยคล้องมือ พานพุ่ม และ พานรูปเทียนแพ เพื่อใช้ในงานพระราชพิธีและงานพิธี

ดอกบัวสีต๋องงาม ลักษณะดอกมีขนาดใหญ่กลีบซ้อนกันมาก ดอกตูมทรงแป้นนิยมใช้ดอกบัวตูมในการบูชาพระ ในงานพระราชพิธีหรืองานพิธี เป็นความเชื่อต่อกันมาว่าดอกบัวเปรียบเสมือนคนเราดอกบัวที่ชูดอกพ้นจากใต้น้ำมาริบแสงสว่าง ก็เหมือนกับผู้ที่หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง กลายเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ถือเป็นความหมายอันลึกซึ้งและเป็นมงคล จะเห็นได้ว่าคนไทยไม่นิยมนำดอกบัวบานมาใช้ในงานพิธีต่างๆ เพราะดอกบัวบานมีอายุการใช้งานระยะสั้น กลีบจะร่วงโรยตามกาลเวลา จากคุณลักษณะการใช้งานดอกบัวจึงนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง มาใช้พัฒนางานศิลปะประดิษฐ์นำกลีบดอกบัวสีต๋องงาม กลีบซ้อนด้านในผ่านกระบวนการวิจัยพัฒนาทดลองใช้ดอกตูมการใช้งานของกลีบดอกบัวสีต๋องงาม ในโครงการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์งานบัวแบบไทย โดยนำกลีบบัวด้านในมาร้อยเรียงเป็นแบบกลีบบัว ดอกข้าวต๋องพระพุ่ม พานรูปเทียนแพ ฯลฯ ประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนางานศิลปะประดิษฐ์ เน้นฝึกทักษะ การปฏิบัติ ให้กับนักศึกษา

มาลัยแบบกลีบบัว

มาลัยกลีบบัว

กระแตเกะกึ่งแก้วกลีบบัว

ดอกข้าวต๋อง

แป้นแบบกลีบบัว

พานรูปเทียนแพกลีบบัว

พุ่มกลีบบัว

มาลัยคล้องมือกลีบบัว

มาลัยข้าวต๋อง

และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน พัฒนาเป็นอาชีพเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์สำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อสืบสานงานศิลปาชีพ อันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของชาติไทย

งานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มุ่งมั่นที่จะสืบสานวัฒนธรรมด้านศิลปะประดิษฐ์เชิงอนุรักษ์ให้อยู่คู่กับศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ในยุคของสังคมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การสื่อสารที่ทันสมัย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่ประยุกต์ใช้และสอดแทรกงานศิลปวัฒนธรรมควบคู่ในเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนด้านทักษะวิชาชีพ และงานวิจัยด้านสหกรรมศาสตร์ เพื่อถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เยาวชนของชาติ วัักษ์และท่วงแทนศิลปะของแผ่นดินสืบไป

วัฒนธรรมย้อนยุค ปลุกกระแส นวัตกรรมบรรจุภัณฑ์ Back to innovation packaging

อาจารย์ธานี สุนธะชาติ
หัวหน้าสาขาการออกแบบบรรจุภัณฑ์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

กระแสความนิยมในการสร้างตลาดแบบย้อนยุคกลายเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัดไปโดยปริยาย ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้ากระจายรายได้สู่ชุมชน สินค้าที่จำหน่ายในตลาดย้อนยุคส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค เครื่องใช้ในบ้าน งานหัตถกรรม รวมถึงสินค้าของขวัญต่างๆในยุคพันธุหรือเมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว คำว่า "โซฟาย" มาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว โซ (หรือออกเสียงให้ถูกต้องว่า... "โซว") หมายถึง เบาะเสื่อ จุกจิก ทั่วๆไป โซฟาย หมายถึง สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมความ ก็คือ ร้านที่ขายของเบ็ดเตล็ด ทุก ๆ อย่างในชีวิตประจำวันนั่นเอง

ภาพสินค้าจากบ้านคุณเบ๊ต ไรท์. cool&oldonline
อ้างอิง <http://www.thaiscooter.com/forums/showthread.php?t=377810&page=1>

สินค้าของขวัญยุคพันธุที่ปัจจุบันหาได้ยากและเป็นที่น่าสนใจของนักสะสมเพื่อนำไปเพื่อประดับตกแต่งหรือใช้ในการแลกเปลี่ยนเท่านั้น ลักษณะการนำป็นใช้ดังกล่าวเป็นการมองในมิติเพียงด้านเดียว มิได้มองให้ลึกซึ้งถึงแก่นแท้และนำมาเชื่อมโยงต่อยอดกับชีวิตประจำวันในยุคหลังวอร์มใหม่ ทำให้วัฒนธรรมแห่งการสะสมสิ่งของเหล่านี้กลายเป็น "วัฒนธรรมที่ไม่มีพลัง" แต่หากมีการนำความคิดที่แยบยลของนักออกแบบรุ่นเก่า มาจัดระบบเรื่องให้เป็นระเบียบสร้างสรรค์เป็นงานออกแบบบรรจุภัณฑ์ วัฒนธรรมแห่งการสะสมเหล่านี้จะถูกแปรค่าจากความคิดให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์และกลายเป็น "วัฒนธรรมแห่งปัญญา" และนวัตกรรมแห่งอนาคต ก็เป็นไปได้ ซึ่งคนในยุคนี้อาจใช้วิธีต่อความคิดดังกล่าวโดยใช้หลักการลอกเลียนอย่างสร้างสรรค์ (Copy and Development) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า C & D

ภาพ สินค้าย้อนยุคในหลายจังหวัด

โดยทั่วไปจะสังเกตได้ว่าบรรจุภัณฑ์จะกลายเป็นขยะทันทีหลังจากสินค้าถูกเปิดออกใช้หรือใช้งานหมดแล้ว ขณะเดียวกัน ขาบรรจุภัณฑ์ก็ยังก่อกวนในร้านลงกับสิ่งแวดล้อม ทั้งจากบารยอยู่สลายที่ต้องใช้เวลานาน และจากการผลิตที่ต้องปล่อยมลสารของโรงงานผู้ผลิตออกมาโดยไม่รู้ตัว แต่หากศึกษาและวิเคราะห์บรรจุภัณฑ์ของสินค้าของขวัญยุคพันธุอย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่ามันกลับไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ หรือ Eco-Design (Economic & Ecological Design) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ในปัจจุบันเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาและเฟื่องฟูผลกระทบของขยะที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน ตลอดจนการสร้างผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่บรรจุภัณฑ์ของสินค้าของขวัญยุคพันธุได้เริ่มต้นในการสอดคล้องกับทฤษฎีนี้มานานกว่า ๓๐ ปี แล้วละก็เห็นได้จากตัวอย่างของสินค้าที่หยิบยกดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑. การหกลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่เก๋ไก๋ความจำเป็นในการใช้งาน

บรรจุภัณฑ์นั้นองศาดีกลองเป็นการใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพียงอย่างเดียวมิได้มีส่วนประกอบที่เป็นพลาสติกแต่อย่างใดซึ่งถือว่าเป็นการลดการใช้วัสดุที่เก๋ไก๋ความจำเป็นซึ่งแตกต่างกับบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบัน

แม้ว่าปัจจุบันวิทยาการต่างๆจะก้าวล้ำไปมากวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่สามารถยืดอายุและคุณภาพของสินค้าได้ตามความประสงค์ของผู้ประกอบการก็ตามแต่วัสดุชนิดใหม่กลับย่อยสลายยากกว่าวัสดุเดิม รวมถึงยากต่อการรวมเพื่อการหลอมกลับมาใช้ใหม่ได้อีก

๒. การใช้ซ้ำและการเติม

ในยุคก่อนจะเห็นว่าการซื้อของซึ่งเมื่อขายออกหมดจะสามารถนำมาเติม ทำให้บรรจุภัณฑ์สามารถยืดอายุการใช้รูปแบบนี้ยังเห็นได้ในยุคปัจจุบัน แต่อาจมีวิธีทางการตลาดอื่นเข้ามาประกอบทำให้สิ้นเปลืองและเพิ่มปริมาณขยะได้เช่นกัน นอกจากนี้สมัยก่อนเวลาที่เราต้องการซื้อน้ำอัดลมเพื่อการดื่มแบบครอบครัว เราจะต้องนำขวดไปเพื่อเปลี่ยนทุกครั้งหากเราได้ขวดไปจะต้องเสียค่ามัดจำเอาไว้ แต่ในปัจจุบันผลกระทบจากความเสียหายทำให้บรรจุภัณฑ์ชนิดใหม่ใช้พลาสติกซึ่งมีน้ำหนักที่เบาว่าแต่ส่งผลกระทบต่อแรงงานในการนำกลับมาใช้ใหม่ซึ่งต้องใช้พลังงานทำให้สิ้นเปลือง

๓. การเลือกวัสดุ

จะเห็นว่าสินค้าที่ทำมาเป็นตัวอย่างเป็นสินค้าที่ถูกข้ามกาลเวลามาถึงยุคปัจจุบัน โดย ๒ ผลิตภัณฑ์นี้ใช้โครงสร้างที่ทำจากวัสดุต่างกันซึ่งจะเห็นว่าวัสดุประเภทกระดาษสามารถใช้งานได้ไม่แตกต่างจากพลาสติกที่สำคัญวัสดุประเภทกระดาษสามารถย่อยสลายหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้ง่ายด้วยกว่า นอกจากนี้จากสินค้าตัวอย่างที่ทำจากวัสดุกระดาษยังผลิตจากกระดาษซึ่งได้การใช้วัสดุที่ได้จากการรีไซเคิลอีกด้วย

๔. การใช้งานบรรจุภัณฑ์ในภาชนะ

ในอดีตมีเหตุบ้านการเมืองเกิดขึ้นมากมายหนึ่งในการณรงค์ของรัฐบาลคือการให้ประชาชนอดออมซึ่งในช่วงเวลานั้นจะเห็นได้ว่าของที่ระลึกจากธนาคารจะนิยมแจกกระปุกออมสินซึ่งเช่นเดียวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในช่วงเวลานั้นซึ่งสามารถสอดแทรกแนวคิดของนโยบายของภาครัฐออกมาแบบบรรจุภัณฑ์ได้อย่างลงตัว นอกจากนั้นการนำสื่อโฆษณาเข้ามาไว้ในภาชนะที่พกพา อาจเป็นการสร้างรายได้จากการขายโฆษณาหรือการนำเสนอสื่อผลิตภัณฑ์ใหม่ผ่านช่องทางสินค้าที่ติดตาอยู่แล้วดังตัวอย่างกล่องไม้ขีดซึ่งมีโฆษณานำปลาติดอยู่ด้วย

ภาพจาก <http://www.libraryhub.info/archives/5308>

๕. การพัฒนาการออกแบบกราฟฟิคบนบรรจุภัณฑ์โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

หากพูดถึง ดุจชีวิตดี คนในอายุในช่วง ๓๐ ต้นๆ คงไม่มีใครไม่รู้ถึงจุดประสงค์ซึ่งเป็นจุดประสงค์ที่ส่งเสริมบรรจุภัณฑ์ได้หลากหลายชนิด โดยเฉพาะเมื่อได้อินเตอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อของการมีเทคโนโลยีการผลิตแบบพื้นฐานลักษณะการพิมพ์บนบรรจุภัณฑ์ในช่วงนั้นอาจเป็นระบบเพล็กซ์กราฟฟิค หรือ ระบบเลเซอร์เพรส ถ้าแปลง่าย ๆ ก็เป็นระบบพิมพ์แบบตารางทั่วๆไปอย่างต่างกันเพียงวัสดุทำแม่พิมพ์เท่านั้น แต่การที่ยังไม่มีเทคโนโลยีขั้นสูงมากกลับกลายเป็นข้อดีในการใช้สีในการพิมพ์ให้น้อยลง ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ชีวิตประจำวันในยุคหลังวอร์มใหม่นี้มนุษย์ชาติดูจะเร่งรีบกันมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการรับประทานอาหารภายในรถ หรือรับประทานอาหารในที่ทำงาน ด้วยเหตุนี้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถลดความต้องการในชีวิตประจำวันที่ไม่เปลี่ยนแปลงได้ จึงได้รับการขนานนามว่าบรรจุภัณฑ์พกพา และได้รับการพัฒนาออกมาในรูปแบบของบรรจุภัณฑ์พกพาแบบพกพาที่พกพาได้สะดวก

บรรจุภัณฑ์ที่มีชื่อว่า บรรจุภัณฑ์พกพาประกอบด้วยคุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้

๑. สามารถใช้มีมือเดียวหยิบ ถือได้ง่าย
 ๒. มีปริมาณบรรจุเพียงพอแก่การบริโภคได้เพียงคนเดียว (Single Serving Size)
 ๓. มีการใช้งานอย่างสะดวก
 ๔. ปรุงสำเร็จและเตรียมได้ง่าย
 ๕. ไม่ต้องใช้เครื่องมือต่างๆ
- พร้อมทั้งสามารถวางบนพื้นผิวเรียบและบริโภคสะดวก

วังสุดท้าย

ชายทะเล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ เอี่ยมสุอ่างค์
คณะศิลปศาสตร์

ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวที่รักที่จะได้สัมผัสกับบรรยากาศที่สวยงามของ "วังสุดท้ายชายทะเล" ในจังหวัดเพชรบุรีที่ผู้เขียนจะพูดถึงต่อไปนี้คือ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี เป็นพระราชวังสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ตั้งอยู่ ณ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้เขียนเองเคยไปเที่ยวครั้งแรกเมื่อตอนศึกษาอยู่ประถมศึกษาปีที่ ๔ ตอนนั้นยังไม่มีการซ่อมแซมจนสวยงามเหมือนในปัจจุบัน สถาปัตยกรรมผสมผสานกันของศิลปะสมัยต่างๆ ที่สวยงามครับ

พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน เป็นพระตำหนักประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สร้างเสร็จประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยใช้ไม้สักทองทั้งหลังทอดยาวตามชายหาดสีขาวมีทิวสนริมทะเลดูแล้วบรรยากาศช่างโรแมนติกเสียเหลือเกินยิ่งถ้าช่วงบ่าย ๆ ได้เดินชมพระตำหนักแห่งนี้กับคนรักยิ่งมีความสุขอย่างมากเลยทีเดียว พระตำหนักแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ประทับทางทิศใต้ และส่วนที่อยู่ของข้าราชการบริพารทางทิศเหนือ

พระที่นั่งที่ประทับแต่ละหมู่เป็นอาคารชั้นเดียวยกใต้ถุนสูง

ดังเช่นบ้านไทยในสมัยอดีต ประกอบด้วยห้องที่ประทับ ที่นวด ห้องพระภูษา และห้องพักข้าราชการบริพารผู้ตามเสด็จ แต่ห้องวางเรียงกันให้รับลม มีชาตา (ทาง) เชื่อม มีหลังคาคลุมติดต่อกันยาวต่อเนื่องไปจนถึงศาลาลงสรงที่ริมหาด แยกฝ่ายหน้าฝ่ายหลังไม่ปะปนกันตามโบราณราชประเพณี

ส่วนที่อยู่ของข้าราชการบริพารนั้น อยู่นอกรั้วส่วนที่ประทับไปทางทิศเหนือ มีแนวกั้นด้วยกำแพงขาวสะอาด และมีอาคารบ้านพักข้าราชการสำนักฝ่ายหน้าตามเสด็จฯ "โอดีล" กัดดาขาว โรงไฟฟ้า โรงรถยนต์ โรง ฯลฯ รวมทั้งสิ้น ๒๔ หลัง เกือบทั้งหมดเป็นโครงสร้างไม้เนื่องจาก ปัจจุบันยังคงเหลือบ้านเจ้าพระยากรมราชทูต ซึ่งเป็นอาคารโครงสร้างคอนกรีตผสมไม้เพียงหลังเดียว

ส่วนที่ประทับนั้น มีรั้วล้อมสามด้าน ภายในมีพระที่นั่งสามหมู่ คือ พระที่นั่งสมุทรพิมาน เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระที่นั่งพิศาลสาคร เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระวรราชชายา และพระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ เป็นท้องพระโรงและโรงละคร

๑. พระที่นั่งสมุทรพิมาน มีทางเดินเชื่อมต่อจากพระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ลงมาทางใต้ พระที่นั่งองค์นี้เคยเป็นที่ประทับในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วยห้องสรง ห้องพระบรรทม และท้องพระโรงพระอักษร ซึ่งมีการจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ และเครื่องเรือน ส่วนพระองค์ให้หม้อ อาสนะ ส่วนกลางเป็นห้องโถงกว้างมีเพดานลูกกรงกันโดยรอบ ลักษณะคล้ายศาลา เป็นที่ซึ่งพระองค์โปรดประทับในเวลากลางวัน ปัจจุบันจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ฐานพระบรมรูป ให้คนทั่วไปได้สักการะ อาคารด้านหลังปีกทางทิศใต้ เคยเป็นที่ประทับของพระนางเจ้าสุวัทนาพระวรราชเทวี ในการเสด็จประทับครั้งที่ ๒ จากด้านหน้าของพระที่นั่งองค์นี้ มีทางเดินทอดยาวไปจดชายหาดพร้อมทั้งมีหลังคาสำหรับเปลี่ยนเครื่องทรง เมื่อเสด็จลงสรงน้ำทะเลด้วย พระที่นั่งองค์นี้นับว่ามีความสวยงามลงตัวเป็นอย่างมากของการพิจารณาการใช้สอยและทางเดินที่ทอดยาวไปจนจรดชายหาดถือเป็นมุมที่สวยงามเป็นอย่างมากสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอารมณ์เล่นและมืออาชีพ

๒. พระที่นั่งพิศาลสาคร อยู่ถัดจากพระที่นั่งสมุทรพิมานไปทางทิศใต้ เคยเป็นที่ประทับของพระนางอินทรศักดิศจีในการเสด็จมาประทับครั้งแรก และเป็นกลุ่มอาคารสำหรับฝ่ายใน มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และเป็นเอกเทศจากส่วนที่ประทับ มีบันไดขึ้นลงชายหาดและหลังคาคลุมร่มเงา ซึ่งทอดยาวไม่ไปกับพระที่นั่งสมุทรพิมาน

๓. พระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ สร้างเพื่อเป็นที่ประชุมและจัดงานสโมสรต่างๆ รวมถึงการแสดงละคร ซึ่งพระองค์โปรดอย่างยิ่ง ลักษณะเป็นอาคารไม้สองชั้น รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขึ้นลงเป็นโถงโล่ง ชั้นบนด้านทิศใต้ มีระเบียงเป็นที่ประทับ เวลาเสด็จออก และมีระเบียงรอบปล่อยส่วนกลางโถง หลังระเบียงที่ประทับ มีห้องซึ่งปัจจุบันจัดแสดงเรื่องราว และสิ่งของที่เกี่ยวกับความเป็นมา และการบูรณะพระราชวังในสมัยที่สร้างไว้เป็นอย่างดีรวมทั้งพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ส่วนที่ประทับส่วนนี้มีความสวยงามอลังการมาก เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระวรราชชายา และพระที่นั่งสโมสรเสวกามาตย์ เป็นท้องพระโรงและโรงละคร

ส่วนเวนิสวานิช ส่วนที่ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างจากพระราชนิพนธ์เรื่องเวนิสวานิช ที่แปลมาจากเรื่อง The Merchant of Venice ของวิลเลียม เชกสเปียร์ นักประพันธ์ชื่อดังของโลกชาวอังกฤษ ที่พระองค์ท่านทรงกล่าและบันทึกถ้อยคำการแปลไว้คำต่อคำใกล้เคียงกับต้นฉบับจริงมากที่สุด ส่วนที่นั่งออกแบบในสไตล์เรือนสรวงและที่กำหนดสร้างไว้ ณ จุดหน้าสุดของเขตพระราชฐานก็เพื่อเป็นจุดนัดพบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่นเดียวกับเมืองเวนิส ที่เป็นสถานที่พบปะของผู้คน และเป็นแหล่งการค้า ในบทประพันธ์ของเชกสเปียร์

ส่วนสวนกุหลาบ ลานกว้างที่ใช้ดินเหนียวพื้นด้วยอิฐเป็นกำแพงล้อมรอบสวน พื้นที่ภายในสวนแห่งนี้ใช้เป็นที่เล่นหมากรุก จัดการแสดง อาทิ การแสดงโขน การแสดงละครในชุดท้าว รวมถึงการจัดเลี้ยงรับรองต่างๆ จากสวนกุหลาบพื้นอิฐทาสีเหลืองสีนวล ย่นตัดกับสนามหญ้าสีเขียว ทอดยาวพาเราไปด้านหน้าทางขึ้นพระราชวังที่รายล้อมด้วยความร่มรื่นของไม้ยืนต้นนานาพันธุ์ และพุ่มไม้ดอกที่แข่งกันชูช่อประชันสี ราวกับภาพเขียนสีน้ำมันที่จิตรกรเอกบรรจงวาดอย่างไวอย่างสุดฝีมือ

ส่วนมณฑปพารา อยู่ล้อมรอบด้วยระเบียงทั้งสามด้าน ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากพระราชนิพนธ์เรื่องมณฑปพารา หรือตำนานดอกกุหลาบ อันเป็นบทละครชุดคำฉันท์ที่มีการใช้สัมผัส

และฉันทลักษณ์ได้ถูกดัดแปลงและมีความไพเราะยิ่งและได้รับการยกย่องว่าเป็นยอดบทละครชุดคำฉันท์ "ส่วนมณฑปพารา ได้รับการตกแต่งอย่างสวยงามด้วยแนวไม้พุ่มลายอ่อนช้อย โดยเลือกใช้ดินช้อย ซึ่งมีพุ่มกาน้ำร้อน พนดอแคด และโทะทะเลใต้ต้นเอน

ตามที่ผู้เขียนได้เขียนเล่าเรื่องพระราชวังในจังหวัดเพชรบุรี มาจนถึงวังสุดท้ายชายทะเลนี้ก็พอเหมาะพอดีกับการเขียนอนุสาวรีย์ของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีพัฒนาเมือง ท่านพ่อประสค์ เอื้อวงเจริญ จึงขอใช้โอกาสนี้แสดงความยินดีกับท่านที่ได้ใช้เวลากับต้นไม้และสวนที่ท่านรักอย่างเต็มที่พร้อมกันนี้ขอแสดงความยินดีกับท่านผู้ว่าราชการคนใหม่คือ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา กิจเกิดแสง ที่ได้รับแต่งตั้งมาดูแลกองศิลปวัฒนธรรมอีกตำแหน่งหนึ่งก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้ว่าราชการท่านใหม่จะช่วยเหลือพัฒนาองค์ศิลปวัฒนธรรมต่อไป และในโอกาสนี้ผู้เขียนจะขอเล่าเรื่อง "พระเครื่องเมืองเพชร" แต่เป็นในแนวประวัติไม่ได้ใช้พระแท้-เก๊เช่นครั้งเพราะไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญเรื่องพระเครื่อง

เมื่อตะวันออก สวทศอดตะวันตกที่ ตุรกี

“ตุรกี ดินแดนสองทวีป...สวรรค์ของนักเดินทาง”

เป็นความใฝ่ฝันของพมามันเนน เก่งกาเอกาสไปสัมผัสกับความสำเร็จของประเทศนี้สักครั้ง เพราะนอกจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของตุรกีที่เป็นประเทศสองทวีปแล้ว ตุรกียังเป็นประเทศที่ผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกและตะวันตก หรืออยู่กึ่งบนเส้นอย่างลงตัว ถือเป็นประเทศที่น่าท่องเที่ยวที่สุดอันดับต้นๆ แห่งหนึ่งของโลกที่อยู่ในใจของพม

สายๆ ของวันหนึ่ง ในช่วงปิดภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ผมได้รับโทรศัพท์ของ อาจารย์เยลาห์กัน โจวีสุทธ์ธรมา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ที่ผมเคารพนับถือในฐานะ “ครู” ที่เคยได้ถ่ายทอดวิชาการแสดงสาขานาฏศิลป์ไทย และแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการการแสดง รวมถึง “ครู” ที่ให้โอกาสผมเมื่อสมัยยังเป็นนักศึกษา ได้ไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ในดินแดนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสวีเดน เดนมาร์ก ฟินแลนด์ และสิงคโปร์ ทำให้ได้ประสบการณ์ต่างๆ คนหนึ่งได้เห็นโลกในมุมมองใหม่ๆ ผ่านงานสาขาวัฒนธรรม ครูโทรมาชวนผมตามแบบของครู ว่า มีการการแสดงวัฒนธรรมต่างประเทศ เป็นการรวมตัวกันระหว่างทีมนักแสดงเครือข่ายที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ ในประเทศ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม “เทศกาลนาฏศิลป์บ้านนานาชาติ ช่วงวันที่ ๑๑-๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙” ตอนที่ฟังครูแรกๆ ผมก็รู้สึกว่าการนี้ไม่ใช่เรื่องแปลกหรือน่าตื่นเต้นนัก เพราะทีมของครู มีโอกาสเดินทางไปแสดงต่างประเทศกันเป็นว่าเล่นอยู่แล้ว แต่พอครูชวนว่า “นายก็ขอเธอจะไปด้วยไหม คราวนี้ไปดูกันนะ ให้เอากลุ่มไปด้วยสองคน” เท่านั้นแหละครับ หัวใจผมพองโต เป็นความรู้สึกตื่นเต้นที่สุด ที่ครูได้

อ.วัชรพงษ์ สูงปานเขา
ที่ปรึกษาชมรมศิลปการแสดง มทร.พระนคร

ให้โอกาสผมและลูกศิษย์ของผม ในนาม “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” ได้ไปเผยแพร่ชื่อเสียง ถึงแม้ว่าผมจะก้าวออกจากสถาบันการศึกษาที่ครูอยู่มาแล้ว แต่ครูก็ไม่เคยลืมที่จะให้โอกาสลูกศิษย์เสมอ นี่คงเป็นปฐมบทแรกของความเป็นครูที่ผมได้เรียนรู้จากเรื่องนี้ และยังเป็นงานแรก ที่ “ชมรมศิลปการแสดง” ของเราจะได้แสดงฝีมือถึงต่างแดนอีกด้วย

กระบวนการทางเอกสารต่างๆ ผ่านไปด้วยดี ไม่ว่าจะเป็นหนังสือขออนุญาตและของประมาณสนับสนุนที่ทางกองศิลปวัฒนธรรม โดยผ่านผู้อำนวยการ ประสงค์ เอียวเจริญ ได้กรุณาดำเนินการประสานให้ตั้งแต่ต้น ท่านคณบดีคณะศิลปศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราห์ ไชยรัตน์ และท่านคณบดีคณะบริหารธุรกิจ อาจารย์วราห์พันธ์ มุ่งวิชา ที่ได้อนุมัติงบประมาณสนับสนุนการเดินทางรวมถึงอนุญาตให้ผมและนักศึกษาอีก ๒ คนได้ไปปฏิบัติหน้าที่ยังต่างแดน แต่โครงการนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าหากหาอาสาสมัครที่สนใจและมีความเป็น “มืออาชีพร” ของผู้บริหารที่นำเยี่ยงของท่าน รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติธรรมาธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และท่านผู้ใหญ่ใจดีทุกท่าน การคัดเลือกนักศึกษาที่จะเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อไปแสดงที่ตุรกี ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผม เพราะตั้งแต่ก่อตั้งชมรมศิลปการแสดงขึ้นมา ก็มีนักศึกษาสมัครเข้ามาจำนวนมาก ที่มีความรับผิดชอบและมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างดี มาร่วมกันสร้างสรรค์งานในชมรมฯ ลูกศิษย์สองคนของผมที่วันนั้นคือ “จอย” นางสาวทิพย์วรรณพรหมกสิกร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ และ “บรู” นางสาวชญาณี ยศเอื้อง สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ ถือว่าการเดินทางครั้งนี้เป็นก้าวที่ยิ่งใหญ่ และท้าทายสำหรับสองสาว เพราะนอกจากจะเป็นการเดินทางไปยังประเทศครั้งแรกของเธอสองคนแล้ว ยังเป็นการแบกภาระของ “ชุดวัฒนธรรมตัวแทนของมหาวิทยาลัยและประเทศไทย” เพื่อไปเผยแพร่ชื่อเสียงสู่สากลอีกด้วย

เมื่อการเดินทางเริ่มขึ้น พวกเราพร้อมคณะนักแสดงจากประเทศไทยทั้งสิ้น ๒๗ ชีวิต เติร์ฟ้าสู่เมืองอิสตันบูล เมืองท่าของประเทศตุรกี โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น ๑๔ ชั่วโมง รวมเวลาต่อเครื่องที่ประเทศกรีซ ๔ ชั่วโมง เมื่อเรามาถึงสนามบินอิสตันบูล ทางเจ้าภาพที่จัดงานในครั้งนี้ได้ส่งรถบัสคันโต มารับเราไปยังเมืองที่จะทำการแสดง ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศ ชื่อเมือง อมาสยา ใช้เวลาเดินทางโดยรถบัสอีก ๑๐ ชั่วโมง ถึงแม้ว่าจะเป็นการเดินทางที่ค่อนข้างจะยาวนาน แต่ความสวยงามของภูมิประเทศสองข้างทางที่ร้อนระอุของเรานั้นผ่าน ก็ทำให้พวกเราเหนื่อย การแสดงในเทศกาลนาฏศิลป์ที่หมู่บ้านนาซาคีในครั้งนี้มีประเทศเข้าร่วมทั้งหมด ๔ ประเทศ ประกอบด้วย ตุรกี, คาซัคสถาน, โรมาเนีย, โปแลนด์, อียิปต์, รัสเซีย, มอนโดโรโก และ ประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นประเทศจากทวีปเอเชียประเทศเดียวที่เข้าร่วมแสดงในงานนี้ นี่คงเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่ตะวันออกมาเจอกับตะวันตกในเทศกาล ที่เมืองอมาสยาได้จัดขึ้น

อมาสยา เป็นเมืองสวยงาม สมกับที่พวกเราใช้เวลาเดินทางเกือบทั้งวันจากประเทศไทย การแสดงที่พวกเราไปเผยแพร่ในครั้งนี้เป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น เชิงตะกั่ว, รำเคดักปัส, ฟิออนเลีย เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ของการจัดงาน ที่ถือว่าเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของแต่ละประเทศ แต่ก็ยังไม่มีการแสดงที่ผสมผสานความเป็นสากล เพื่อให้ผู้ชมที่มีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ได้เข้าใจและมีส่วนร่วมในสุนทรีภาพที่เกิดขึ้น ด้วยการนำเพลง Amazing Thailand ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทยเมื่อหลายปีก่อน ถึงแม้จะเป็นเพลงเก่าแต่ด้วยเนื้อหาคือเป็นภาษาอังกฤษ และการที่โซนี่เพลงดี การแสดงชุดนี้ก็ยังคงเป็นการแสดงที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้ชมชาวต่างชาติไม่แพ้ไปแสดงที่ไหนๆ ที่ตาม นอกจากนั้นเรายังได้มีโอกาส มอบแผ่นพับประชาสัมพันธ์และของที่ระลึกจากมหาวิทยาลัยฯ ให้แก่ท่านผู้ว่าการเมืองอมาสยา และหัวหน้ากลุ่มนักแสดงจากประเทศต่างๆ อีกด้วย

เมื่อเทศกาลนาฏศิลป์ที่บ้านนาซาคี ที่ใช้ระยะเวลาเกือบสองสัปดาห์ใกล้สิ้นสุดลง ผมได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่หลายอย่าง จากเจอกับ บรู ผ่านมุมมองในฐานะครูกับลูกศิษย์ และในฐานะเพื่อนร่วมเดินทาง การต้องปรับตัวให้เข้ากับภาษาและวัฒนธรรมใหม่ๆ อาจาคที่ไม่คุ้นเคย อาหารที่ไม่คุ้นชิน และความต่างของเวลาท้องถิ่นที่นับกับบ้านเรา เป็นบททดสอบเบื้องต้นกับการใช้ชีวิตที่นี่ เมื่อเปรียบเทียบกับนักแสดงที่มาจากประเทศอื่นๆ แล้ว นักแสดงไทยของ

เราไม่ได้ด้อยในเรื่องความสามารถในด้านกาแสดงเลย แต่ที่ผมประเมินและคาดว่าเราเหนือกว่า ก็คือ ความรับผิดชอบและความอดทนของการมีส่วนร่วมในการแสดง นั่นคือ พวกเราให้ความสำคัญกับรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่จะเกิดขึ้นในทุกๆ วินาทีบนเวทีการแสดง ไม่ว่าจะเป็น เลือดยา การแต่งหน้า การทำผม ที่พวกเราใช้เวลาหลายชั่วโมงในการเตรียมความพร้อม กับภาระปรากฏตัวเพียง ๔-๗ นาทีที่จะให้คนดูได้ชื่นชม การให้ความสำคัญกับการเข้า-ออกฉาก การให้กำลังใจกันระหว่างนักแสดง และการให้ความเคารพของนักแสดงรุ่นลูกศิษย์ที่มีต่อกันแสดงรุ่นครู เพราะเราจะมีอีกเวทีรอชมกันทุกครั้งที่หลังจากที่โซนี่ทุกโชว์ของเราจบลง

ผมเชื่อว่า แบบฝึกหัดที่ยิ่งใหญ่ที่นักศึกษาทั้ง ๒ ของเราได้รับเป็นแบบฝึกหัดให้ได้ในหลักสูตรใดๆ อีกแล้ว การประเมินตนเองด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักศึกษาของเราได้พบเจอ เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาจากหลายชาติ เป็นสิ่งที่ท้าทายและก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คุนหมื่นๆ ก็คงต้องให้พวกเราไปไม่ได้ ต้องเรียนที่ยิ่งใหญ่และห่างไกลจากบ้านเกิด โดยมิเพื่อนร่วมทีมเป็นนักแสดง จาก ๔ ประเทศ คงได้ทำให้กับนักศึกษาของเราได้มุมมอง และข้อคิดใหม่ๆ ที่จะนำกลับมาถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ได้ร่วมชื่นชมและเรียนรู้ร่วมกันไม่มากนัก ผมเห็นภาพตัวเองฉายซ้ำเมื่อสมัยผมเป็นนักศึกษา และได้มีโอกาสเดินทางไปเผยแพร่วัฒนธรรมต่างประเทศ ก็ครั้งนี้ ครั้งที่เราเป็นครู ที่ได้ให้โอกาส ลูกศิษย์ของเราในเส้นทางเรียนรู้สาขาศิลปวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่

ก่อนที่จะเดินทางไปแสดงที่เมืองอมาสยา เพื่อนชาวตุรกีของเราที่ไม่ลืมที่จะนำเรื่องราวชาติที่เรียกว่า “คานา” ตามภาษาพื้นเมือง ลักษณะเหมือนยานพาหนะที่ใช้เพื่อมีบ้านเรา มาดัดให้เพื่อเป็นการอวยพรให้โชคดี เดินทางโดยสวัสดิภาพ หากเป็นผู้หญิงก็จะแต่งตัวด้วยผ้าคลุม ส่วนผู้ชายก็จะถูกแต่งตัวด้วยเสื้อและกางเกง พวกเราให้ และกล่าวคำว่า “สวัสดี” ถือเป็นอีกหนึ่งการแลกเปลี่ยนด้วยมิตรภาพ ที่พวกเราได้รับจากการเดินทางครั้งนี้ สำนวนสุดท้ายก่อนกลับประเทศไทย พวกเราได้มีโอกาสแวะเยี่ยมชมความงามจากสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของเมืองอิสตันบูล และความอัศจรรย์ที่ได้เห็นทวีปเอเชีย และยุโรป พร้อมๆ กัน เอาเป็นว่าถ้ามีโอกาส ผมขอรับใช้ท่านผู้อ่าน ด้วยการเขียนบทความที่ว่าด้วยการท่องเที่ยว อิสตันบูล อย่างเต็มรูปแบบในครั้งต่อไปนะครัน

เพลงลูกทุ่งไทย...สายใยวัฒนธรรม

ตอน... “อ้อนจันทร์”

โดย...ดาวประจําเมือง

จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้า

ขอหวานทองแดง

ขอช้างขอม้า

ขอแก้ว

ขอเตี้ยต้ง

ขอละคร

ขอยายขู

ขอยายเกิด

ขอข้าวขอแกง

ผูกมือน้องข้า

ให้น้องข้าขี่

ให้น้องข้านั่ง

ให้น้องข้านอน

ให้น้องข้าดู

เลี้ยงน้องข้าเกิด

เลี้ยงตัวข้าเอง

ผมมีความผูกพันกับจันทร์มาตั้งแต่เกิด เพราะเป็นลูกชนบท ที่ได้เห็น แสงจันทร์แจ่มฟ้าในคืนเดือนหงาย ทองจํากลอนสี่ข้างต้นนี้ได้อย่างรวดเร็ว แม่ย่าน่าและสนุกสนาน จันทร์เป็นสิ่งที่สูงค่าและงดงามที่สุด เพราะเป็นชื่อของแม่ที่ผมเทิดทูนยิ่ง จันทร์ยังอยู่กับผมทุกวันขึ้น ๑๕ ค่ำ

ครูฉลอง กุสวํง ประพันธ์คำร้องและทำนองเพลง “อ้อนจันทร์” ให้ประยงค์ ปรานชัยใจ (ยงค์) นักร้องหนุ่ม รุ่งงาม ร่าสุ่งสง่า แววดาชื่อ จากเมืองโคราช เป็นผู้ขับร้องได้รับความนิยมนับหลายด้วยเนื้อร้องที่ฟังง่าย คันทูหีบคนฟังเพลงทุกเพศวัย แม้ในปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมของคอกเพลงลูกทุ่งให้สามารถร้องตามและอิมคลอไปได้

“อ้อนจันทร์” เป็นเพลงที่ได้รับรางวัล “เสาอากาศทองคำ ส.ส.ส. ปี ๒๕๒๐” ประเภทนักร้องดีเด่น และสร้างชื่อเสียงให้กับศรัชัย เมฆวิเชียร ขึ้นสู่นักร้องยอดนิยมและมีผลงานเพลงดังตามอีกหลายเพลง เช่น พายจัต จูบไม่หวาน ทหารเกณฑ์ผัดสอง และเสียงของสังวาล เป็นต้น ต่อมาเมื่อมีการจัดงาน “กึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย” ในวันที่ ๑๑ กันยายน

๒๕๓๒ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย “อ้อนจันทร์” เป็นหนึ่งใน ๕๐ เนื้อเพลงที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเพลงดีเด่นในครั้งนั้นด้วย เนื้อเพลงประพันธ์ไว้ดังนี้

จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้า
แต่นี้ขอหวานพลอยแดง
ขอช้างมิ่ง
กราบไหววอนขอละครรำไทย
จันทร์เอ๋ยช่วยด้วย
หมดทางฝันแม่ขึ้นใจดำ
ขอเพชรแพงๆ
อย่าเจียนขมของค้ำลัดต้น

ก่อนเคยขอข้าวขอแกง
ผูกมือน้องข้าแล้วจันทร์จะว่าอย่างไร
ขอม้าสักตัวไม่ได้
ขอเอามาให้น้องข้าจะได้หัดรำ
ได้ยินแล้วช่วยรับคำ
ข้าครองใจ เพราะคงไม่ได้แถมจันทร์
ขอเบงคส์สักเรือกำปั่น
ขอเอามาหมั้นสักสองสามวันจะคืน

ครูฉลอง กุสวํง มีความซาบซึ้งเลื่อมใสที่จะเลือกเด็ด คำง่าย ๆ จากกลอนชาวบ้านมาถอดอ้อน ให้หนุ่มร้องจับสาว ได้อย่างน่ารักและเห็นภาพลักษณ์ในวิถีชีวิตที่สะท้อนวิถีไทยได้ อย่างเหมาะสมและดีทีเดียว สอดรับกับทรรศนด้านเพลงลูกทุ่งไทย ของศิลปินแห่งชาติ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่ว่า

“...เพลงลูกทุ่งลูกถิ่นแผ่นดินไทย

ฟังเมื่อไรร้องเมื่อไรไม่เคยเบื่อ

มนต์แผ่นดินวิญญูญาณผสวนเจือ

จากเลือดเนื้อและเหงื่อจามความเป็นไทย”

วันนี้ขอศรัชัย เมฆวิเชียร หรือชื่อเดิม ประยงค์ ปรานชัยใจ (ยงค์) ต้องต่อสู้กับอาการป่วยด้วยโรคไวรัสตับ ซึ่งต้องใช้ยาค่ายรักษาตัวไม่น้อย ซึ่งผลจากการโหมงานหนักและการพักผ่อนน้อยในช่วงที่เดินสาย โดยไม่ได้ระมัดระวังรักษาสุขภาพ แต่ก็ยังคงได้รับเชิญร้องเพลงหาเลี้ยงชีพ ด้วยใจรักและผูกพันในอาชีพนี้ พร้อมกับจำหน่ายคาราโอเกะ ๓๐ เพลง รักโดนใจ ประกอบด้วย วีซีดี ๒ แผ่น และเอ็มพี ๓ เพลงไพเราะ ๑๖๐ เพลง จากต้นฉบับเดิม ทั้ง ๒ ชนิดที่ว่าน่ารักซาบซึ้ง ๑๐๐ บาท

ผมขอเป็นสื่อกลางเพื่อช่วยนำเสนอสิ่งดีๆ มีคุณค่า ให้กับวงการลูกทุ่งไทยและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากจะเชิญศรัชัย เมฆวิเชียร ไปให้ความบันเทิงบ้าง สามารถติดต่อได้ที่ หมายเลข ๐๔๐-๙๙๔-๐๔๐๑ ผมยินดีเป็นผู้ประสานงานให้ โดยไม่คิดค่าเหนื่อยหน้าแม้แค่สาคคังแดงเดียว

ศิลปะวิจักษ์ ศิลปะกับวัฒนธรรม

โดย : คำแก้ว บ้านใหม่

วัฒนธรรมในมิติหนึ่งของนักมานุษยวิทยา ได้มุ่งเน้นเกี่ยวกับระบบความเชื่อและค่านิยมทางสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ อันเป็นเรื่องราวระบบความรู้ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณี ศิลปะ จริยธรรม มาตรฐานทางพฤติกรรมที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ กล่าวเป็นความคิดรวบยอดคือ วิถีชีวิตของคนในสังคม (Way of life) หากพิจารณาจากความหมาย คำว่า วัฒนธรรม มีคำว่า “วัฒนธรรม” ที่เกี่ยวข้องกับความจริงของงาน การพัฒนาปรับปรุง ให้มีความเหมาะสม และคำว่า “ธรรมะ” เป็นเรื่องของความดี ความงาม ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมชาติ ดังนั้นมนุษย์ในแต่ละกลุ่มจึงมีข้อตกลงในการถ่ายทอดแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติแบบต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อและยึดถือปฏิบัติ สืบต่อกันมาจนเรียกได้ว่าเป็น “วัฒนธรรม”

ในสังคมไทย ได้พยายามตีความคำว่า “วัฒนธรรม” ในฐานะของคำและความหมาย เมื่อราวๆ ๔๐ ปีมาแล้ว ในยุคก่อนเราใช้คำว่า “ธรรมนิยมแล้ว” ดังปรากฏในหนังสือ “อารยะวิวัฒน์” ที่เขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ของ ก.ศ.ร. กุหลาบ (นามแฝงของกุหลาบ ตฤณานนท์) ที่เขียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับวัฒนธรรม มีคำว่า “ชนบทรวมนิยมเรียบร้อย” ด้วยการลงเส้นต่อท้ายเพื่อขยายความและแสดงนิยของธรรมนิยมที่ดีและนัยเกี่ยวกับความเจริญขึ้น อันหมายถึงคำว่า ศิวิไลซ์ ต่อมาคำดังกล่าวนี้ถูกบัญญัติขึ้นเป็นภาษาไทยว่า “อารยธรรม” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการตีความในขณะนั้น

ต่อมาเราได้ค้นพบคำภาษาอังกฤษว่า Culture (คัลเชอร์) ดังที่ปรากฏในปรากฏการณ์ของกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เรื่อง “ภาวะอย่างไวของที่เรียกว่า ศิวิไลซ์” ที่ทรงแสดงปาฐกถาที่สวนกุหลาบ จารยสิทธิ์สรสถาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ นอกจากนั้นคำว่า “วัฒนธรรม” ยังได้ปรากฏในงานเขียนของ จาคัด พาลงกูร

ถวัลย์ คิวนี
Earth (1986)

จากหนังสือเรื่อง “ปรัชญาของสยามใหม่” ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ โดยเนื้อหาจะเน้นความหมายของวัฒนธรรมไปในเรื่องของความเจริญของงานที่วิวัฒนาการขึ้นมาในสังคมเป็นหลัก ส่วนการให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Culture” นั้น พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรงเป็นผู้บัญญัติขึ้น หลังจากก่อนหน้านี้ได้แปลคำนี้ว่า “พฤติกรรม” แต่ไม่เป็นที่นิยม ต่อมาจึงทรงเปลี่ยนเป็น “วัฒนธรรม” ซึ่งสันนิษฐานว่าคงบัญญัติขึ้นในช่วงใกล้เคียงกับการออกพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๔๘๓

อ.ช. สุทธิพันธ์
รามเกียรติ์ (๒๕๓๒)

วัฒนธรรมเป็นเสมือนสิ่งชี้นำวิถีแห่งการดำเนินชีวิตให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและสังคม สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาอยู่ตลอดเวลาตามวิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ ถึงแม้ว่ามนุษย์จะอยู่ในท่ามกลางความคิดที่หลากหลายก็ตาม แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการเหมือนกัน คือ การต้องการความอยู่รอดและความเป็นปกติสุขในสังคม

ในส่วนของ “ศิลปะ” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวาง การถ่ายทอดความหมายของคำว่าศิลปะจะเป็นไปตามมุมมองของผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ศิลปะเป็นเรื่องของความงาม สิ่งใดที่พยายามไม่ถือว่าเป็นศิลปะ ดังนั้นใครก็ตามที่พยายามอาจถือได้ว่าเป็นผู้ที่บกพร่องทางสุนทรียะ ไร้อารมณ์ เป็นชีวิตที่ขาดความงดงาม การดำเนินชีวิตของมนุษย์มีความผูกพันกับศิลปะแทบทั้งสิ้น เช่น ศิลปะการครองใจคน ศิลปะการทำอาหาร ศิลปะการต่อสู้ ศิลปะการพูด เป็นต้น ศิลปะยังเป็นผลงานการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ที่มีจุดมุ่งหมายในการแสดงออกทางอารมณ์ หลังของความคิด และทักษะในการถ่ายทอดรูปแบบ เพื่อส่งถ่ายความรู้สึกต่างๆ ที่ส่งผลต่อการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมนุษย์

เอกสารอ้างอิง

- บศ. สันตสมบัติ. (๒๕๔๐). มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
วิรุณ ตั้งเจริญ. (๒๕๕๒). “ศิลปะวัฒนธรรมกับคุณภาพชีวิตไทย” ในเอกสารประกอบการเสวนาศิลปะวัฒนธรรม (Art and Culture Forum) การประชุมวิชาการและวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๑ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยขอนแก่นวิทยายน.
ธานีรัตน์ กาญจนพันธุ์. (๒๕๕๒). “ความเข้าใจวัฒนธรรมในงานวิจัยสังคมไทย” ในมนุษยวิทยา ๒๕๕๒ : ๑-๓๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุรนันทน์วิทยานุกรม.

งานศิลปะที่มนุษย์สร้างมักจะเชื่อมสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ อารมณ์ ศาสนา นอกจากนี้เรายังพบว่า ศิลปะ ที่ใช้ควบคู่กับคำว่า ศาสตร์ เช่น ศิลปศาสตร์ หรือ ศาสตร์ศิลป์ ซึ่งไม่ได้แปลว่า ศิลปะ (Art) อันเป็นผลผลิตทางความงามอย่างที่เรารู้จัก แต่แปลว่าความรู้ (Knowledge)

“ศิลปวัฒนธรรม” หรือ “วัฒนธรรมศิลปะ” เราจะเอาศิลปะเป็นตัวตั้ง หรือนำวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง ก็สุดแล้วแต่การให้น้ำหนักความสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามคำว่า “ศิลปะ” และ “วัฒนธรรม” คำสองคำนี้ถูกนำมาเชื่อมโยงกันอย่างมีมิติสัมพันธ์ ศิลปะกับวัฒนธรรม จึงไม่ใช่สิ่งที่อยู่อย่างตัวใครตัวมัน เมื่อกล่าวถึงผลงานศิลปะที่มนุษย์สร้างไม่ว่าจะเป็นทัศนศิลป์ วรรณกรรม ดนตรี การแสดง สถาปัตยกรรม สิ่งนั้นก็คือ ศิลปวัตถุ ที่เป็นผลผลิตของความคิด จินตนาการ ของมนุษย์ พฤติกรรม กระบวนการ สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นแรงบันดาลใจให้มนุษย์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ล้วนแล้วแต่เชื่อมสัมพันธ์กับวัฒนธรรมแทบทั้งสิ้น ในการศึกษา ค้นคว้าเรื่องราววัฒนธรรมในอดีตที่บางครั้งดูคล้ำคลึง ผลงานศิลปะที่มนุษย์สร้างและหลงเหลือมาให้เห็นจนถึงปัจจุบัน จะเป็นคำตอบหรือเป็นเสมือนกุญแจไขไปสู่ความรู้สึกนึกคิด วิถีชีวิต สภาพสังคม และวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้นให้ชัดเจนขึ้นอีกครั้ง ศิลปะจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระแสธารของวัฒนธรรม ศิลปะได้เชื่อมโยงกับความเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ผู้สร้างงานศิลปะ

วัฒนธรรมไม่ใช่เฉพาะปรากฏการณ์ทางศิลปะ แต่ดูทุกอย่างที่เป็นความสัมพันธ์เกี่ยวกับมนุษย์ มีค่านิยม โลกทัศน์ รวมทั้งทุกสิ่งทุกอย่างที่ซ่อนเร้นอยู่ วัฒนธรรมเป็นเรื่องของความดำรง มีการเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง มีพลวัตร มีทั้งทำไม่ได้เป็นวัฒนธรรม แต่เป็นการสร้างเพื่อเอาตัวรอดตามสัญชาตญาณของชน ไม่มีการเรียนรู้ ไม่มีการพัฒนาถือว่าเป็นวัฒนธรรมไม่ได้ ศิลปะเป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งของวัฒนธรรม ที่เชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่และเวลาอันส่งผลต่อความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมทางศิลปะของมนุษย์

ความถี่เสียงดนตรีไทย กับดนตรีสากล

โดย เขียน ตาลาขวัญ

ดนตรีไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ความแตกต่างของดนตรีไทยกับดนตรีสากล นอกจากจะแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบของเครื่องดนตรีรวมทั้งโครงสร้างและวัสดุแล้ว บันไดเสียงหรือระบยเสียงก็ยังมีมีความแตกต่างกัน ในบทความนี้จะกล่าวถึงความถี่ของเสียงดนตรีไทยเทียบกับดนตรีสากลโดยใช้เครื่องดนตรีที่เป็นหลักในการเทียบเสียง

เสียงดนตรีไทยเทียบกับดนตรีสากล

ตามปกติความถี่เสียงของดนตรีไทยกับดนตรีสากลก็ไม่เท่ากัน แต่หากปรับให้เสียงต่ำสุดของแต่ละทบเสียง (octave) เท่ากันแล้ว จะมีเพียงเสียงที่ ๑ เท่านั้นที่ความถี่เท่ากัน ส่วนเสียงที่ ๒ ถึง ๗ จะไม่เท่ากันเลย ทั้งนี้เพราะ ดนตรีไทยจะแบ่งช่วงห่างของความถี่เสียงในแต่ละเสียงเท่า ๆ กัน หรือที่เรียกกันว่า "เสียงเต็ม" (whole tone) ส่วนดนตรีสากลแบ่ง ๑ ทบเสียงออกเป็น ๗ เสียงเหมือนกัน แต่ช่วงห่างของความถี่ในแต่ละเสียงจะไม่เท่ากันทั้งหมด กล่าวคือ จะมีเสียงเต็มอยู่ ๕ เสียง และมีครึ่งเสียง (semi tone) อยู่ ๒ เสียง ที่เป็นเช่นนี้เพราะดนตรีสากลสามารถแบ่ง ๑ ทบเสียงออกเป็น ๑๒ เสียงเต็มที่มีความถี่เท่าๆกัน และยังแบ่งครึ่ง เสียงเต็มออกเป็น ๒ ครึ่งเสียง ดังนั้นใน ๑ ทบเสียงจึงแบ่งได้อีกเป็น ๒๔ ครึ่งเสียง

ระยะห่างของความถี่เสียงดนตรีไทย

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ก	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ข	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ค	c	c#	d	d#	e	f	f#	g
ง	โด	เร	มิ	ฟา	ซอล	ลา	ทิ	โด

ระยะห่างของความถี่เสียงดนตรีสากล

จากสเกลเทียบความถี่เสียงจะเห็นว่าในระบบเสียงดนตรีไทย ๑ ทบเสียงนั้น เสียงที่ ๑ ถึง ๗ จะมีระยะห่างของความถี่เสียงเท่า ๆ กันทุกเสียง แต่ในระบบเสียงดนตรีสากล ตามบรรทัด ก จะเห็นว่าระหว่างเสียงที่ ๓ กับเสียงที่ ๔ และระหว่างเสียงที่ ๗ กับเสียงที่ ๑ ในทบเสียงต่อไปจะมีช่วงห่างของความถี่เสียงเป็นครึ่งหนึ่งของช่วงอื่น ๆ จึงทำให้ระยะห่างของแต่ละเสียงไม่เท่ากัน ดังนั้นช่วงอื่น ๆ สามารถแทรกเสียงเข้าไปได้อีก ๕ เสียง จึงทำให้ระดับเสียงดนตรีสากลแบ่งออกได้เป็น ๑๒ เสียงต่อ ๑ ทบเสียง ดังบรรทัด ข และหากปรับเสียงให้อยู่ในบันไดเสียง ขี ตามบรรทัด ค แล้วมาพิจารณาบรรทัด ง จะเห็นว่าเสียง มี กับ ฟา และเสียง ที่ กับ โด ในทบเสียงต่อไป จะมีระยะห่างของความถี่เป็นครึ่งหนึ่งของระยะห่างระหว่างเสียงอื่น ๆ

๑. ๒๖๒.๖๒ Hz	๒๖๒.๖๒ / ๒๖๒.๖๒ = ๑.๑๐๓	(๒) / (๑) = ๑.๑๐๓
๒. ๒๖๘.๖๖ Hz	๒๖๘.๖๖ / ๒๖๘.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๓) / (๒) = ๑.๑๐๓
๓. ๒๗๕.๖๖ Hz	๒๗๕.๖๖ / ๒๗๕.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๔) / (๓) = ๑.๑๐๓
๔. ๒๘๒.๖๖ Hz	๒๘๒.๖๖ / ๒๘๒.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๕) / (๔) = ๑.๑๐๓
๕. ๒๘๙.๖๖ Hz	๒๘๙.๖๖ / ๒๘๙.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๖) / (๕) = ๑.๑๐๓
๖. ๒๙๖.๖๖ Hz	๒๙๖.๖๖ / ๒๙๖.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๗) / (๖) = ๑.๑๐๓
๗. ๓๐๓.๖๖ Hz	๓๐๓.๖๖ / ๓๐๓.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๘) / (๗) = ๑.๑๐๓
๘. ๓๑๐.๖๖ Hz	๓๑๐.๖๖ / ๓๑๐.๖๖ = ๑.๑๐๓	(๙) / (๘) = ๑.๑๐๓

ตัวอย่างอัตราส่วนระหว่างตัวโน้ตที่ติดกันของเสียงดนตรีไทย

จากความแตกต่างของทั้งระยะห่างของความถี่เสียงและแม่แต่เสียงในแต่ละตัวโน้ตของดนตรีไทยเทียบกับดนตรีสากลแล้ว การนำเอาชื่อเรียกเสียงเต็มของโน้ตสากล เช่น โด เร มี ฟา ซอล ลา ที่ มาใช้เป็นโน้ตดนตรีไทยย่อมไม่ถูกต้องนักเพราะแต่ละเสียงของดนตรีไทยไม่เท่ากับเสียงของดนตรีสากลเลย ยิ่งไปกว่านั้นเสียงที่ ๑ ของดนตรีไทยยังแตกต่างกันตามชนิดของวงดนตรีอีก

ระดับเสียงของดนตรีไทย

ในปัจจุบันการผสมวงของไทยมีอยู่ ๒ ประเภทหลักๆ ได้แก่ ปี่พาทย์ เครื่องสาย และ มโหรี การเทียบเสียงของเครื่องดนตรีที่จะผสมเป็นวงเดียวกัน จะยึดเสียงของเครื่องดนตรีในวงที่เลื่อนลงเสียงไม่ได้ เป็นหลักสำหรับเทียบเสียง ในวงปี่พาทย์ ปี่ในกับมโหรีเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงตายตัว จึงต้องสร้างให้เสียงเข้ากัน แล้วยึดเสียงปี่ในเป็นหลักเทียบเสียงเครื่องดนตรีอื่นๆ ในวงเครื่องสาย ขลุ่ยเพียงออกับขลุ่ยหลีบเป็นเครื่องดนตรีที่เลื่อนลงเสียงไม่ได้ จึงต้องสร้างให้เสียงเข้ากัน แล้วยึดเสียงขลุ่ยเพียงออเป็นหลัก ในวงมโหรี ใช้ขลุ่ยเพียงออเทียบเสียงเหมือนกับวงเครื่องสาย (มนตรี วิชาพร, ๒๕๕๐) ดังนั้นการเทียบเสียงจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ในวงบรรเลงที่ระดับเสียงเดียวกัน เพลงจึงจะฟังไพเราะ เนื่องจากเครื่องดนตรีที่เลื่อนลงเสียงไม่ได้เหล่านี้ มีรื้อจกัคในการเล่น จึงได้มีการกำหนดระดับเสียง เพื่อใช้กับเครื่องเป่าต่างๆนี้ โดยจะระบุระดับเสียงด้วยชื่อของ "ทาง" ซึ่งมีอยู่ ๗ ทาง แต่ละทางมีเสียงหลักที่แน่นอน และกำหนดด้วยตำแหน่งของลูกฆ้องของฆ้องวงใหญ่ เสียงโดหรือเสียงที่ ๑ ถูกกำหนดให้เป็นเสียงหลักของทาง มีการเปลี่ยนตำแหน่งสูงขึ้นไปหรือลงเสียง ไปจนครบ ๗ ทาง

ตัวอย่างอัตราส่วนระหว่างตัวโน้ตที่ติดกันของเสียงดนตรีไทย

ทางที่ ๑ ทางในลด หรือทางเต็มของล่าง เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๓ และ ๑๐ ซึ่งฆ้องลูกที่ ๑๐ นี้มีชื่อว่าลูกเพียงออ จึงเรียกว่าทางเพียงออ

ทางที่ ๒ ทางใน เรียกตามชื่อ ปี่ใน ที่ใช้ประกอบในเสียงนี้ เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๔ และ ๑๐

ทางที่ ๓ ทางกลาง เรียกตามชื่อปี่กลาง ที่ใช้ประกอบในเสียงนี้ เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๕ และ ๑๒

โด	๒๖๒.๖๒ Hz	๒๖๒.๖๒ / ๒๖๒.๖๒ = ๑.๑๐๓	มี / โด = ๑.๑๐๓
เร	๒๖๘.๖๖ Hz	๒๖๘.๖๖ / ๒๖๘.๖๖ = ๑.๑๐๓	มี / เร = ๑.๑๐๓
มิ	๒๗๕.๖๖ Hz	๒๗๕.๖๖ / ๒๗๕.๖๖ = ๑.๑๐๓	ฟา / มี = ๑.๐๖๒
ฟา	๒๘๒.๖๖ Hz	๒๘๒.๖๖ / ๒๘๒.๖๖ = ๑.๑๐๓	ซอล / ฟา = ๑.๑๐๓
ซอล	๒๘๙.๖๖ Hz	๒๘๙.๖๖ / ๒๘๙.๖๖ = ๑.๑๐๓	ลา / ซอล = ๑.๑๐๓
ลา	๒๙๖.๖๖ Hz	๒๙๖.๖๖ / ๒๙๖.๖๖ = ๑.๑๐๓	ทิ / ลา = ๑.๑๐๓
ทิ	๓๐๓.๖๖ Hz	๓๐๓.๖๖ / ๓๐๓.๖๖ = ๑.๑๐๓	โด / ทิ = ๑.๐๖๒
โด	๓๑๐.๖๖ Hz	๓๑๐.๖๖ / ๓๑๐.๖๖ = ๑.๑๐๓	

ตัวอย่างอัตราส่วนระหว่างตัวโน้ตที่ติดกันของเสียงดนตรีไทย

ขลุ่ยเพียงออ

ทางที่ ๔ ทางนอกต่ำ หรือทางเพียงออบน หรือทางมโหรี เรียกตามชื่อ ขลุ่ยเพียงออ หรือ ปี่นอกที่ใช้ ประกอบในเสียงนี้ ซึ่งทางนี้เป็นทางของมโหรีและเครื่องสาย เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๖ และ ๑๓

ทางที่ ๕ ทางนอก หรือทางกรวด หรือทางเสภา หรือทางไม่แท้ เรียกตามชื่อ ปี่นอก หรือ ขลุ่ยกรวด ที่ใช้ประกอบในเสียงนี้ และทางนี้ยังใช้บรรเลงประกอบกับเสภา เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๗ และ ๑๔

ทางที่ ๖ ทางแหบหรือทางกลางแหบ เรียกตามการเข้าของปี่กลาง ที่ต้องเป่าเป็นทางแหบ เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๑, ๔ และ ๑๕

ทางที่ ๗ ทางขวา เรียกตามชื่อ ปี่ขวา ที่ใช้ประกอบในเสียงนี้ และทางนี้ยังใช้ประกอบการบรรเลงที่ผสมปี่ขวา เสียงโดอยู่ที่ฆ้องลูกที่ ๒, ๕ และ ๑๖

ภาษาไทยในเพลงไทยสากล (ลูกกรุง)

โดย พรกนก ศรีงาม

เพลงหยาดเพชร

คำร้อง : ชาลี อินทรวิจิตร
ทำนอง : สมาน กาญจนผลิน

เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง
หยาดเพชรเกล็ดแก้วแวววาวฟ้า
หยาดมาแล้วอย่าซ้ำไฉน
หยาดเพชรเกล็ดแก้วฟุ้งไส
แม้นยามเพชรหยาดจากฟ้า
ดวงดาวก็พลอยเศร้าโศกคล้าย
เอื้อมมือคว้าหยาดเพชรแก้ว
หยาดเพชรหยาดละอองฟุ้งไส

หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า
ร่วงมาจากฟ้าหรือไร
ปล่อยคนทั้งโลกร้องไห้
นั้นอยู่ไกลเกินผูกพัน
ร่วงลงมาจากคางหาววัน
มีอาจกลืนน้ำตาอาลัย
เพลงรักแล้วจึงฝันไป
แม้อยู่ในความมืดมน

เพลงไทยสากล(ลูกกรุง)เพลงนี้หลายท่านคุ้นเคยเป็นอย่างดีเพราะเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง เงิน เงิน เงิน (พ.ศ. ๒๕๐๔) โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรณ์การประทานนามให้ชาลี อินทรวิจิตรและสมาน กาญจนผลินเป็นผู้แต่ง^[๑] นำแสดงโดย มิตว ชัยบัญชา คู่กับเพชรรา เชาวราชบุรี มีคาราสมทบคือชรินทร์ นันทนาครและสุมาลี ทองหล่อ เพลงนี้ในภาพยนตร์แสดงความอวยยศที่ต่อจากขุนวรวงศ์ (สุมาลี) ที่มาของเพลงนี้ ชาลี อินทรวิจิตร ผู้แต่งเล่าให้ฟังว่า “ชรินทร์ มันแอบชอบเพชรรา เชาวราชบุรี มาอ่อนนวนอนให้แต่งเพลงให้ดอกดิน (ชรินทร์ เป็นผู้จัดการด้านโฆษณาของดอกดิน) มีเพลง “ฝนแรก” เขารักเพชราก็พยายามเอาใจดอกดิน ผมต้องไปแต่งเพลงให้ทั้งที่มีหลายบริษัทใหญ่ เพลง “หยาดเพชร” ก็เหมือนกัน ชรินทร์ ขอให้ผมแต่งประกอบหนัง เงิน เงิน เงิน พอถึงตอนชรินทร์ เข้าห้องอัด ผมเดินไปกระซิบข้างหูมันกำชับว่า ร้องให้ตื่นร้องแล้วควรรู้ว่าผมหมายถึงใคร”^[๒] เพลงนี้มีการนำกลับมาขับร้องใหม่หลายครั้ง โดยในครั้งล่าสุดใช้ในเพลงประกอบภาพยนตร์โฆษณา ลิขสิทธิ์ โคมอนดี นัมเบอร์ วัน ของ มิสทิน ที่เป็นการปรากฏตัวของ เพชรรา เชาวราชบุรี ในโฆษณาทางโทรทัศน์ครั้งแรก

ในรอบ ๓๐ ปี ขับร้อง โดย ศุภวัฒน์ ศณาวศ^[๓] นอกจากเพลงนี้จะมีประวัติที่น่าสนใจในด้านความไพเราะของทำนองและเนื้อหาที่เป็นอมตะก็นับได้ว่าได้รับความนิยมตลอดมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชื่นชมความงามของหญิงสาวที่ใช้ภาษาสื้อออกมาให้เห็นความงดงามทั้งในระดับการใช้คำ และการใช้สำนวนโวหารในระดับคำได้แก่ การใช้คำที่มีจังหวะและเสียงสัมผัสคล้องจองกันให้เกิดความไพเราะน่าฟังเช่น “เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า” หรือ วรศที่กล่าวว่า “หยาดมาแล้วอย่าซ้ำไฉน ปล่อยคนทั้งโลกร้องไห้” การสัมผัสที่พบในเพลงนอกจากสัมผัสระหว่างวรรคที่มีลักษณะคล้ายบทกลอนแล้วยังมีการสัมผัสอักษรหรือสัมผัสพยัญชนะ ซึ่งหมายถึง การแต่งที่มีคำคล้องจองที่เกิดจากเสียงพยัญชนะตัวเดียวกันและทำให้เกิดความคล้องจองสละสลวยเป็นความงามทางภาษาที่มีลักษณะของการสัมผัสในชื่อเรียกต่างๆ กัน ที่ปรากฏเด่นชัดในเพลงดังเช่น การสัมผัสพยัญชนะ คำคู่ คือพยัญชนะชิดกันสองคำ เช่น “เกล็ดแก้ว” “น้ำหนึ่ง” “โหวहन” “ดวงดาว” “โศกคล้าย” “ฝันไป” “มืดมน” สัมผัสพยัญชนะ คำเทียบคู่ คือ คำสัมผัสพยัญชนะสามคำชิดกัน เช่น “เศร้าโศกคล้าย” การสัมผัสสระ หมายถึง คำคล้องจองที่เกิดจากการใช้คำที่มีเสียงสระเดียวกันแต่พยัญชนะต้นและตัวสะกดต่างกัน ที่พบการสัมผัสสระในเพลงนี้คือสัมผัสสระคำเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสองคำ เช่น “เพชรเกล็ด” “แก้วแวว” “น้ำตาอาลัย” “ละอองฟุ้งไส” คำเทียบเคียง คือ คำที่สัมผัสสระชิดกันสามคำ เช่น “มาจากฟ้า” คำแทรกเอก คือ คำที่สัมผัสสระโดยมีคำอื่นคั่นกลางสองคำ เช่น “หยาดมาแล้วอย่า” “แม้นยามเพชรหยาด” ความงามอีกระดับหนึ่งในบทเพลงนี้คือการใช้สำนวนโวหาร ซึ่งหมายถึง ศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารภาวะอารมณ์ของผู้ฟังจนทำให้เกิดจินตภาพหรือจินตภาพได้ชัดเจนกว่าการใช้ถ้อยคำตรงไปตรงมา ซึ่งพระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๔๔๔- ๒๕๓๔) ได้แบ่งโวหารออกเป็น ๔ ชนิดคือ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร เพศนาโวหาร สาธกโวหาร และอุปมาโวหาร จะเห็นได้ว่าผู้แต่งเพลงหยาดเพชรได้นำโวหารชนิด “อุปมาโวหาร” ซึ่งเป็นโวหารที่เปรียบเทียบข้อความเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น มักใช้คำว่า “เปรียบ ประดุจ ดัง ดัง ปาน ปานประหนึ่ง ราว ราวกับว่า” แทรกอยู่ในเนื้อความ ในเพลงหยาดเพชรนี้ผู้เขียนเปรียบหญิง

วชิ อินทรวิจิตร

สาวเหมือนดังอัญมณี “เพชร” ที่มีค่าสูงส่งและอ่อนหวานเกินที่ใครจะไขว่คว้ามาเป็นเจ้าของได้ เห็นได้จากวรรคแรกที่กล่าวว่า “เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า” และ “หยาดเพชรเกล็ดแก้วฟุ้งไส นันอยู่ไกลเกินผูกพัน” เพลงหยาดเพชรนี้เป็นเพียงตัวอย่างเพลงไทยสากลที่ผู้เขียนแทรกความงามและความทรงคุณค่าทางภาษาไทยไว้ในเนื้อหาของเพลงได้อย่างละเอียดละไมเพลงหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความประณีตในการเรียบเรียงถ้อยคำจนเกิดความไพเราะและเกิดภาพในใจของผู้ฟังได้ไม่น้อยแม้วันเวลาผ่านไปนานเพียงใดความเป็นอมตะอันเนื่องด้วยความงามของภาษาไทยก็มีตลอดมาตามวันเวลาที่ผันผ่าน หากแต่ยิ่งทรงคุณค่าให้อนุชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ภาษาไทยในบทเพลงไทยสากลมากยิ่งขึ้น ขอเพียงแต่ให้เราตระหนักและเห็นความสำคัญของภาษาไทย ร่วมมือกันสืบสานวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเพียงเท่านี้ไม่ว่าจะเป็นบทเพลงประเภทไหนก็ย่อมจะสร้างความรื่นรมย์ให้กับผู้ฟังเพลงไปตลอดกาลนาน

เอกสารอ้างอิง

[๑] ศิสุธรณี, ๒๕๕๓. “ชรินทร์ นันทนาคร”. สืบค้น (มกราคม) : ๒๕๕๓-๐๑-๒๕. เข้าถึงได้จาก [www.http://th.wikipedia.org/wiki/](http://th.wikipedia.org/wiki/)

[๒] คำานเพลง “ หยาดเพชร” เข้าถึงได้จาก [www.http://th.wikipedia.org/wiki/](http://th.wikipedia.org/wiki/)

[๓] เต็มตาปิ่นไ้ “เพชรรา เชาวราชบุรี..ภักดีมาแล้ว” เข้าถึงได้จาก[www.http://th.wikipedia.org/wiki/](http://th.wikipedia.org/wiki/)

พลังงานทดแทน ในอนาคตของประเทศไทย

โดย ชัมแย้ม

พลังงานทดแทน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่พูดถึงกันมากในประเทศไทยในขณะนี้ เรียกว่าเป็นประเด็นฮอตฮิตติดกันเลยทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพลังงานชีวมวล พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานนิวเคลียร์ ไม่ว่าจะเป็นพลังงานอะไรก็ตาม ที่ไทยเราเอาทุกเรื่อง ทุกวันนี้หากได้ดูรายการสารคดี ไทยนอกเหนือจากละครน้ำเน่าตบตบกันให้สนุกสนานจนสาว ๆ อ้าปากค้างแล้ว คงต้องยกให้รายการการเกษตรกรรมชาวบ้าน หรือเกี่ยวกับพวกชุมชนพอเพียง ซึ่งจะทำให้เห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติบ้านเรามีมากพอที่จะนำมาเป็นพลังงานทดแทนได้จนไม่ต้องคอยดิ้นรนกันเหมือนในละครเลยเชียว ขาดก็แต่ผู้ที่มีความรู้พัฒนาสิ่งนี้ให้เป็นจริง หรือความรู้นั้นไปอยู่บนท้องฟ้าแล้วแต่จะทราบได้ เอาละ แต่อย่างไรก็ตามกระทรวงพลังงานก็เชื่อว่าคงดูตาย บินวันบั้นปลายแจกจ่ายรางวัลกันให้เร้าคึกคักกันไม่เลย หากได้ดูตัวเลขแผนอนาคตของการใช้พลังงานทดแทนที่ได้จากกระทรวงพลังงานแล้ว เหล่าบรรดานักลงทุนและผู้ทำวิจัยทั้งหลาย คงจะตาโตเป็นไข่ห่านบาน

ทะเลถึงขนาดจะต้องดูทานออกมาเลยว่า “นี่เขาสันนิษฐานว่าขนาดนี้เชียวหรือ!!” เลยทีเดียว มาดูตัวเลขตามตารางกัน

เชื้อเพลิง	ส่วนเพิ่มค่าไฟฟ้า (บาท/kWh)	ระยะเวลา (ปี)	เป้าหมาย (MW)
ฟอสเฟอรัส (50 - 100 kWh)	0.40	๗	
ฟอสเฟอรัส (100 kWh)	0.40	๗	
ปิโตร	1.20	๗	๑๐๐
พลังงานลม	๓.๕๐	๑๐	๑๑๕
พลังงานแสงอาทิตย์	๔.๐	๑๐	๑๕
ปิโตร ก๊าซธรรมชาติ (VSP)	0.๓๐	๓	
ปิโตร ก๊าซธรรมชาติ (SPP)	๐.๓๐	๗	๓๐๐

หมายเหตุ

VSP - Very small power plant คือ โรงไฟฟ้าขนาดเล็กมาก กำลังการผลิต ≤ 10 MW
SPP - Small power plant คือ โรงไฟฟ้าขนาดเล็ก กำลังการผลิต > 10 MW - ≤ 100 MW
ที่มา: กระทรวงพลังงาน www.dede.go.th

“พลังงานทดแทน”

สิริชัย บัณฑ

ปัจจุบัน ความรู้ไม่ได้แพร่ขยายกว้างขวางออกไปในแดนดินแดนไทยเรา เราได้ดูสารคดีในทีวีแล้วจะบอกอีกต่อไป หากผู้อ่านได้เคยดูรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ พอได้อ่านหนังสือพิมพ์ หรือได้อ่านจากสื่อวารสารอะไรก็ตามแต่ จะพบว่า บ้านบางบ้าน หมู่บ้านบางหมู่บ้าน หรือชุมชนบางชุมชน เขามีกังหันลมผลิตไฟฟ้าขายกันด้วย จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและ ไม้วัสดุอื่นที่ไม่ใช่ของอะไรอื่นไกล ก็ขี้หมู ขี้วัว ที่มีมันและ เขามามักได้ไปโอบกอด นำมาผลิตกระแสไฟฟ้าได้ทันที และ บางบ้านที่ขึ้นโรงงานอุตสาหกรรมแถวนี้ก็ไปเอาเศษเหล็กกับเศษเหล็กมาทำกังหันลมได้ ก็นับว่ารวยกันไป เพราะต้นทุนไม่ได้สูงมาก แถมยังมีส่วนเพิ่มค่าไฟฟ้าจากการไฟฟ้าให้อีกต่างหาก นี่ขนาดเป็นแค่โรงไฟฟ้าขนาดเล็กมากนะ ผมเคยได้มีโอกาสติดตามตึกเทอร์โบที่ผิงสวยจากคนหนึ่งไปที่ท่ามะกา สูงเจ้าของบ้านผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ๔๐๐ kWh ขายให้การไฟฟ้า ลงทุนประมาณสามล้าน สามปีคืนทุน อันนี้ของจริงครับ ถ้าใครจะโลภจะงามบ้านนั้น

แต่หลังจากที่ดูตารางที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว มันก็ไปสะดุดกับพลังงานทดแทนอย่างซึ่งทางกระทรวงพลังงานไทยเฝ้าระวังมากกว่า บวกกับระยะเวลาที่เราสามารถเอาไฟฟ้าให้การใช้ได้ นับว่าได้เปรียบกันสองเท่า ถ้าเป็นเจ้ามือไฟฟ้าก็ควรจะรวยลูกมือให้ร้องกันเลยทีเดียว พลังงานที่ว่านี้ คือ พลังงานแสงอาทิตย์แสงพลังงานลม แต่กระนั้นก็ตาม ตอนนี้ในประเทศไทย โรงไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์กับโรงไฟฟ้าพลังงานลมก็ยังไม่มีเป็นที่ยอมรับในหมู่นักลงทุนนัก จริยอยู่ว่าพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมทางการไฟฟ้าจะให้ค่าส่วนต่างมากกว่า แต่ใครที่ลงทุนได้ก็ต้องหน้าตักกว้างมากยิ่งกว่าพระพุทธรูปเสียอีก จากการที่ผู้เขียนเคยได้ไปสัมภาษณ์คุณเจ้ที่เขาจะลงทุนเรื่องกังหันไฟฟ้า ท่านผู้ว่าทราบไหมว่า การที่จะสร้างโรงไฟฟ้ากำลัง ๑๐ MW นั้น ทางทีมที่ปรึกษาเขาบอกว่า

“เงินทุนนะ ถ้าชีวมวลก็ ๒๕ ล้านเอาอยู่ แต่ถ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบโซลาร์เซลล์ก็คงต้องกู้แบงค์อีก ๑๕๐ ล้าน” แต่อย่างไรก็ตามค่าชุดของเงินที่ทีมที่ปรึกษานั้น ยังไม่ค่อยน่าเชื่อถือนัก ผู้เขียนฟังแล้วรู้สึกไม่รื่นหูจึงได้ไปหาข้อมูลเพิ่มเติมก็ได้ข้อมูลมาดังนี้ครับ “บริษัท โรจนะ เอ็นเนอร์จี้ จำกัด ได้จดทะเบียนโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์รวม ๓ โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการนั้นมีกำลังการผลิตที่ ๔.๑๕ MW เงินลงทุนในแต่ละโครงการรวม ๔๓๔ ล้านบาท” (ข้อมูลจาก บริษัทในกลุ่มบริษัท สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด มหาชน) สรุปว่าของจริงนี้บานปลายกว่าที่ทีมที่ปรึกษาคิดไว้อีกครับ พงษ์จริง ขอบอก

ไหน ๆ ก็จะมาศึกษาการลงทุนแล้ว พลังงานลมดูเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจอยู่ ดังนั้นผู้เขียนจึงหาข้อมูลเพิ่มเติมก็ได้ข้อมูลมา จากเว็บไซต์กังหันลมผลิตไฟฟ้าสำหรับผู้ลงทุน หรือ www.thaiwindturbine.com พบว่า เงินลงทุนที่ใช้ในท่าฟ้าร่มกังหันลม ซึ่งถ้าจะให้กำลังการผลิต ๑๐ MW นั้น อาจจะต้องใช้เงินลงทุนถึง ๕๐๐ ล้านบาทเลยทีเดียว (คิดจากกังหันลมขนาด ๒๐ kW ราคา ๑ ล้านบาท) แต่ข่าวจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแล้วโครงการในอนาคต โรงไฟฟ้ากังหันลมที่ลำตะคอง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้ากังหันลมใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีกำลังการผลิต ๓๐ MW เงินลงทุน ๑,๐๐๐ ล้านบาท อาจจะถูกกว่าที่คำนวณไว้พอสมควร แต่ก็ยังเป็นอะไรที่แพงมาก อย่างไรก็ตามพลังงานไฟฟ้าจากกังหันลมก็ยังเป็นอะไรที่น่าศึกษาอยู่มาก เพราะถึงแม้จะแพงแต่พลังงานชนิดนี้ก็สามารถดำเนินงานได้เร็วมาก เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลและค่าบุคลากรน้อยกว่าแบบอื่น มีความสมดุลด้านพลังงาน และที่สำคัญที่สุดในยุโรปแนวโน้มของตลาดพลังงานลมมีการเจริญเติบโตเร็วมาก ด้วยเทคโนโลยีด้านวัสดุที่ก้าวหน้า ทำให้เราสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าจากกังหันลมได้มากขึ้น ในขณะที่เสียค่าใช้จ่ายในการผลิตลดลง ซึ่งแนวโน้มนี้ก็จะคงจะคาดเดาไม่ได้ไม่ยาก เพราะที่ไทยก็ตามเขาไปติด ๆ นั้นละ

แต่อุปสรรคในประเทศไทยอีกอย่างหนึ่งซึ่งต้องแก้ปัญหาต่อไปก็คือ สภาพดินฟ้าอากาศบ้านเราไม่น่าจะเหมือนเขาเนี่ย เราจะไม่ค่อยมีของลมพัดมาทั้งวันแบบที่เราชอบทำก็คงจะไม่ได้ จากการศึกษาพบว่า ลมที่พัดมาจะต้องมีความเร็วอยู่ที่ ๔ เมตรต่อวินาที แต่ของไทยเนี่ย ลมที่พัดมาไม่ถึง ๑ เมตรต่อวินาที เขาจะหาอะไรจะคุ้มไหม บทความหน้าต่อยกกันใหม่ครับ

ปัทมกวีวัฒนธรรม

สํารักขัวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กุลเกล้าฯ ถวาย คำรับ “ขมไทยในบทเพลง พระราชนิพนธ์พระอาทิตย์ชิงดวง”

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร ได้รับเชิญจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ดำเนินการจัดแสดงและสาธิตการทำขนมไทย ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงพระราชนิพนธ์พระอาทิตย์ชิงดวง ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงาน “การแสดงดนตรีไทยโดยครูอาวุโสแห่งรัตนโกสินทร์” เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในโอกาสนี้ได้รับร่วมรสสูตรและวิธีการทำขนมไทยในบทเพลงพระราชนิพนธ์พระอาทิตย์ชิงดวง ได้แก่ ขนมดอกจำปา ขนมขมิ้น ขนมหวด ทองหยิบ ฟอยทอง ทองแตงก้อย หรือแกง ขนมห้วย ขนมหื่น ขนมหักกล้วยสามแซ่ แซ่ส้ม ปลากระมังไข่เต่า กว๊านแฉก และข้าวเผ้า จำนวน ๑๕ ชนิด จากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำขนมไทยของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากปราชญ์ภูมิปัญญาและการศึกษาข้อมูลจากอดีตจนถึงปัจจุบัน จัดทำเป็นคำรับ “ขมไทยในบทเพลง พระราชนิพนธ์พระอาทิตย์ชิงดวง” กุลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กุลเกล้าฯ ถวายเงิน

รศ.ดวงสุดา เดชวิเศษ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร เฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถวายเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จากการเงินการกุศล ณ ศาลาศิวลาภย์ สวนจิตรลดา

รับรางวัลเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ สาขาศิลปวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๓

นายอัครพล ไวยิงคำ นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ เข้าได้รับพระราชทานรางวัลเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ สาขาศิลปวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๓ จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ณ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ไทย - ญี่ปุ่น ซึ่งนายอัครพล ไวยิงคำ เป็นนักศึกษาที่มีความประพฤติดี มีคุณภาพเรียนเรียบร้อยช่วยเหลืองานส่วนรวมของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี เป็นผู้มีความใฝ่รู้ในด้านงานดอกไม้สด ร้อยมาลัย งานใบตอง และงานแกะสลักผัก-ผลไม้ ซึ่งล้วนแต่เป็นงานด้านวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทย โดยนอกจากจะเรียนรู้จากอาจารย์ผู้สอนแล้ว ยังได้ค้นคว้าและลงมือฝึกปฏิบัติด้วยตัวเองอยู่เสมอ ทำให้ได้พัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญและได้รับรางวัลสำคัญจากการประกวดอยู่เสมอ เช่น รางวัลพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการประกวดประดิษฐ์กระทงลอย และโคมแขวนดอกไม้สด รางวัลชนะเลิศการตกแต่งต้นเทียนพรรษา เป็นต้น นับได้ว่ารางวัลดังกล่าว นอกจากจะนำมาซึ่งชื่อเสียงของนายอัครพล ไวยิงคำ แล้วยังสามารถนำมาซึ่งชื่อเสียงของ มทร.พระนคร ที่สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

ประกวดดนตรีไทย แห่งชาติ ครั้งที่ ๔

ด้วยมูลนิธิราชสกุลอากาภาในพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ร่วมกับบ้านดนตรีไทยศรีเมืองจัตวาโครงการประกวดดนตรีไทยแห่งชาติครั้งที่ ๔ ซึ่งด้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และด้วยรางวัลพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ประจำปี ๒๕๕๓ แบ่งเป็นประเภทวงปี่พาทย์ไม้ม้วนผสมเครื่องสายประเภทบรรเลงเพลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสสมโภชพระชนมายุครบ ๕๓ พรรษา และอนุรักษ์ส่งเสริมดนตรีไทยโดยจะจัดการประกวดรอบชิงชนะเลิศประเภทนักเรียน ในวันอาทิตย์ที่ ๑๐ ตุลาคม ณ ห้องประชุมมงคลอาภา คณะบริหารธุรกิจ

เทศกาลวัดกวดราชภุมรินทร์ ๒๕๕๓

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ คณาจารย์และนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ร่วมงาน “เทศกาลวัดกวดราชภุมรินทร์ ๒๕๕๓” ในงานนี้ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ร่วมจัดแสดงผลงานศิลปวัฒนธรรมด้านงานมาลัย ดอกไม้สดพร้อมมอบการทำมาลัยช่วยแก่ประชาชนที่มาเที่ยวชมงาน เพื่อสืบสานงานศิลปวัฒนธรรมไทยในครั้งนี้อย่างดี

ได้ชีวิตโค-กระบือ

ศ.ไชยยศ เหมะรัชตะ นายกสภา มทร.พระนคร ได้เชิญชวนคณาจารย์และข้าราชการ เจ้าหน้าที่ มทร.พระนคร บัณฑิตกิตติมศักดิ์ และผู้มีอุปการคุณ ร่วมเป็นเจ้าภาพโครงการ “ได้ชีวิตโค-กระบือ” จากโรงฆ่าสัตว์จำนวน ๑๖ ตัว ที่วัดม่วงแค เขตบางรัก กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยมี รศ.ดวงสุดา และคณะผู้บริหารเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก นับเป็นครั้งที่ ๒ ที่ มทร.พระนครได้จัดโครงการดังกล่าว เพื่อสมทบทุนมูลนิธิชัยพัฒนา ยอดเงินบริจาคจำนวน ๒๒๙,๐๔๘ บาท โดยโค-กระบือที่ถูกได้ชีวิตครั้งนี้ มีชาวเกษตรกรจากบ้านนาโก ต.นาโก อ.อุทุมพรพิสัย จ.พะเยา นำไปเลี้ยงเพื่อใช้งานสร้างฐานะในครอบครัวต่อไป

ทอดฟ้าป่าสามัคคี

ด้วยคณะผู้บริหาร นายกสมาคมมหาวิทยาลัย กรรมการสมาคมมหาวิทยาลัย คณะจารย์ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ร่วมกันจัดงานทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคมราชินี และสมทบทุนสร้างหลังคาถูปาภิเษก ๔ ฐานพระราชวราวม (วัดแจ้ง) ในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ในครั้งนี้ขอกราบอาราธนาอนุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดอภิบาล ประทานบุญญาธิการแก่ท่านผู้จัดศรัทธา ให้อุปการด้วยจิตพอพร้อมมงคล อายุ วรณะ สุขะ พละ ธมฺมาสมบัตติพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผล ด้วยลา ยศ สรรพวิญ โดยครบถ้วน ปฏิภาณ เทอญ

ปลูกป่าถวายพ่อหลวง

กองศิลปวัฒนธรรม มหาวชิราลงกรร นำโดย พล.ประสงค์ เขียวเจริญ นักคนงานวิจัย และนักคณบดีศึกษาว่า ๓๐ คน เข้าว่ามกิจกรรม
ปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง ๖๐ ปี แห่งพระราชพิธีบรมราชาภิเษกและเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา ณ ภูมัย
คลองโหนด จ.สมุทรสงคราม เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานวยการอย่างมากมายมหาศาลของป้าชายแสน
ที่เป็นแหล่งรวมพืช สัตว์น้ำและสัตว์บกนานาชนิด ซึ่งมีความสำคัญและประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้
นี่ยังได้ค้นทางศึกษาทางานเชิงวัฒนธรรม ณ พิพิธภัณฑ์บ้านเขาชะลาได้เรียนรู้วิถีชีวิตและประเพณีตลอดจนงานศิลปวัฒนธรรม
และธรรมชาติอันน่าทึ่งของ อ่าวสังขละบุรีหรืออ่าว สังขละบุรี ณ ตำบลบ้านคา อ.สังขละบุรี จ.ราชบุรี

ปลุกป่าเฉลิมพระเกียรติ ๗๘ พรรษามหาราชา

เนื่องในโอกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มหปร.พระนคร โดย กองศิลปวัฒนธรรม จัดกิจกรรมปลูกป่าถวายเฉลิมพระเกียรติในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) พื้นที่ แปลง ๙๐๕ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ ๕-๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นการสร้างจิตสำนึกในการช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมของ ประเทศไทยให้คงอยู่ตลอดไป โดยนำคนจากวัย นุชสากร และนักศึกษาจาก ๙ คณะมาร่วมปลูกต้นไม้ขึ้นต้นกว่า ๑,๐๐๐ ต้น ประกอบด้วย ต้นยางนา และต้นอินดีง จำนวน ๑๖ ไร่ หลังจากกิจกรรมการปลูกป่าเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางกองศิลปวัฒนธรรมยังได้จัดพิธีถวายคัสฐ์ขวัญ พร้อมด้วยพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ ศาลาคนเดินทางศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์พืช ณ ศูนย์การเรียนรู้กองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

มทส.พระนคร ร่วมใจ ถวายเทียนพรรษา

เทศกาลวันเข้าพรรษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร จัดกิจกรรมเกี่ยวเนื่องพรรษา ประจำปี ๒๕๕๓ โดยมี วศ.สวส.สุตาเดชวิตรม อธิการบดีเป็นประธาน ซึ่งปีนี้ได้ริเริ่มความร่วมมือ ร่วมใจจากผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาจำนวนมาก จาก มทร.พระนคร ทั้ง ๓ ศูนย์ เริ่มจากศูนย์เทเวศร์ ทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ได้ร่วมกันหล่อเทียนพรรษาในชื่อวศ.สุตาเดชวิตรม ประสงค์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จากนั้นในช่วงบ่ายได้จัดขบวนแห่เทียนพรรษาไปถวายที่วัด “นรนาถสุนทริการาม” ส่วนศูนย์ปฏิบัติการพระนคร ๓ จังหวัดนครพนธ์ได้ถวายเทียนพรรษาไปถวายที่ “วัดโพนสวรรค์วราราม” ขณะที่ศูนย์พระนครเหนือ จัดขบวนแห่เทียนพรรษาไปถวายที่ “วัดปากน้ำ” จังหวัดนครพนธ์ นอกจากถวายเทียนพรรษาและประเพณีแล้ว คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษายังได้ร่วมกันถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ด้วย ดังนั้นเทศกาลเข้าพรรษานี้ เราทุกคนพระนครทุกคน จึงได้บุญกุศลกันอย่างพร้อมเพรียง

ครุศาสตร์ฯ จัดวัฒนธรรมสัปดาห์

คณะครูสาธิตวัดสุทธาสาราม จัดทำโครงการวัฒนธรรมล้านช้างศึกษาฐานและทัศนศึกษา ณ พิพิธภัณฑ์หลักทอง วัดเวฬุวนาราม
โรงพยาบาลสิริราช (ลงนามถวายพระพร) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี วัดชลอ วัดป่ามัยยิกาวาส วรวิหาร และวัดวิจิตรมุนี
ชาวไทยราษฎร์ เกาะเกร็ด เพื่อตอบสนองในพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สืบสานวันภาษาไทย

กลุ่มวิชาภาษาไทย และอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงตำแหน่งเป็นคณาจารย์สอนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พร้อมเป็นชมเชยรางวัลดีคุณงาม ดี วัชรอุษา ตามโครงการสืบสานวัฒนธรรมภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๓ ระหว่างวันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ นอกจากนี้กลุ่มวิชาภาษาไทยยังได้จัดการบรรยาย หัวข้อ “คุณค่าภาษาไทยไทย คุณคตินิยม กรรณาส คตินิยมแห่งชาติ” ให้กับคณาจารย์มหาวิทยาลัยในการบรรยาย เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งได้รับความสนใจจากอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก

ถวายพระพร เนื่องในวันแม่แห่งชาติ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดพิธีถวายพระพร เนื่องในวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคมพหาวชิราวุธ ขึ้น ณ บริเวณหอประชุม D-Hall เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยจัดให้มีพิธี ตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้งพระสงฆ์จำนวน ๙ รูป จากนั้นได้จัดให้มีพิธีถวายพระพรโดยได้รับเกียรติจาก รศ.ดวงสุดา ไชยพิตร อธิการบดี เป็นประธาน ในการนำพานพุ่มเงิน พานพุ่มทอง ถวายพระพร และกล่าวคำอาเศียรวาท จากนั้นคณะผู้บริหารเป็นตัวแทนคณะอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา วางพุ่มพุ่มเงิน พานพุ่มทอง ได้ร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

ครบรอบ ๘๓ ปี วันคล้ายวันสถาปนาวิทยาเขตเทวศาสตร์

ศ.ไชยยศ เหมะรัชตะ นายกสภา มทร.พระนคร เป็นประธานในพิธีรับศิษย์รุ่นสกลานาวินวิทยาเขตเทเวศร์ ซึ่งตรงกับวันที่ ๘ มกราคม ของทุกปี ในปี ๒๕๕๓ นี้ นับเป็นปีที่ ๔๒ มีอธิการบดี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก บรรดาเหล่าพระอนุชาจารย์ทั้งหลายวางขลุ่ยตีเกราะเคาะ ทำหน้าที่เป็นพิธีกรอภิลักขิตทางเข้า พร้อมด้วยทำบุญตักบาตรอาหารแห้ง พระสงฆ์ ๙ รูป นายกสภาวางพวงมาลัยถวายสักการะ และจุดเทียนรับมงคลแห่งมหาวิทยาลัยเทเวศร์ตีเกราะเคาะ ตีฆ้อง พิธีพราหมณ์ ในโอกาสอันมงคลครุฑาสนธิ์ ได้ทำพิธีครอบเศียรตักศิลา และมอบประกาศนียบัตรให้แก่นักศึกษา ประจำภาคศึกษา ๓๗๖

พิธีไหว้ครู ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้จัดพิธีไหว้ครู ณ หอประชุม D-Hall คณะวิศวกรรมศาสตร์สาขางาน โดย มี รศ.ดวงสุดา เตชะสิทธิ์ อธิการบดี และคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และตัวแทนนักศึกษาจาก ๙ คณะเข้าร่วมพิธีอย่างพร้อมเพรียงกัน นอกจากนี้ภายในงาน อธิการบดีได้มอบโล่ และเกียรติบัตรให้กับนักศึกษาโครงการคนดีศรีราชชมงคล “นักศึกษาดีเด่น” ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ และโครงการเพชรราชชมงคลรุ่นที่ ๖ กว่า ๕๐ คน

ครบรอบ ๓๗ ปี คณะอุตสาหกรรมสิ่งและเสื่อออกแบบแฟชั่น (วิทยาลัยชุมชนพรหมเขตอุดมศักดิ์)

วันที่ ๑๐ กันยายน ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนา คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น (วิทยาลัยพระเชลวรคตต์) และในวันเสาร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ ในช่วงเช้าคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จัดทำบุญเลี้ยงพระสงฆ์ ๔ รูป จากวัดทุ่งเทพรามวรารามราชวรณมหาวีร ในวโรวรอบ ๗๗ ปี เพื่อความเป็นสิริมงคลในวันครบรอบการก่อตั้งคณะ ท่าน ศพญ.พิสส เอกตาแสง คณบดีคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ ให้การต้อนรับผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้เกียรติร่วมพิธี ท่านรศ.วลัย หุตะโกวิท รองอธิการบดีด้าน การคลังและทรัพย์สิน และท่าน รศ.บุรพา สร้อยระวี รองอธิการบดีด้านวางแผนและพัฒนาคุณภาพ และ ศพญ.จารวัธ เจ้าหน้าที่ ร่วมพิธี ในครั้งนี้ด้วย

ในช่วงคำขอร้องในสารที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๓ หม่อมสุภะครองและศิษย์เจ้าขุนพระเชตรอุดมศักดิ์/คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น จักรงาน “หินสุเอีย ๗๗” ปี หม่อมพระเชตรอุดมศักดิ์ เวลา ๑๙.๔๕ น. แสาขานการหม่อมสุภะครองฯ พศ.วัฒนา ริยะเสรีกุล ก้าววาทจางาน วัตถุประสงค์การจ้างงาน โดยมีคุณบิดคณาฯ อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น เป็นประธานในการเป็างานฯ งานได้ดำเนินมีกิจกรรม ต่างๆ มากมาย อาทิ การฉายของพิธีเสด็จจากสภาราชวงศ์ฯ เข็มกลัด เสื้อริ้วกรัน ที่ใส่โพทรีน นอกจากนั้นมีการแสดงบนเวทีมีการร่ายยาวพร จานมีการขับกลอนของผู้นำงานมา รว้างใหญ่ ได้แก่ทวิสี ๒ ปี และของรางวัลต่างๆ อีกมากมาย

วัฒนธรรมสร้างความเป็นหนึ่ง

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่เวียนมาบรรจบครบ ๗๔ พรรษา ในปี ๒๕๕๓ นี้ เพื่อเป็นการถวายพระราชกุศลและอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สร้างความเชื่อมั่นในการดำรงรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงสืบไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นำโดยกองศิลปวัฒนธรรม จึงได้จัดกิจกรรมสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเพื่อเทิดทูนพระราชนิพนธ์ การเสวยกลีบมะเกี๋ยง “แม่ทองแผ่นดิน” ในเรื่อง “วัฒนธรรมสร้างความเป็นไทย” โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรม มหานครฯ ประถมด้วย นางสาวิตรี สุวรรณสีต อธิการบดี กระทรวงศึกษาธิการ และพิธีกรไพโรจน์ต์ ด้านศิลปวัฒนธรรม แม่วชิรจิตร์ ศรีประจันต์ ศิลปินแห่งชาติผู้ส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้าน นายปริญญดา สุขชิต ประธานสภาวัฒนธรรมเขตดุสิต และนักเขียนระดับไอเอ นายวิมลพร เขียวสะอาด ประธานสภาวัฒนธรรมเขตทวีวัฒนา และผู้ช่วยว่าการจังหวัดนเรศวรสุโขทัย เพื่อเป็นการอภิปรายโดยนายชัยชัย คุ้มมะ รองประธานสภาวัฒนธรรมเขตดุสิต และอดีตผู้อำนวยการกองศิลปวัฒนธรรม มท.พระนคร ณ ห้องประชุมเพ็ญใจเหนือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยได้รับความสนใจจากนักศึกษาเข้าร่วมในโครงการกว่า ๔๐๐ คน

บันทึกของ

เสด็จในกรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์

เจอบันทึกนี้ ให้เอาคำต่อไปนี้ของกูไปประกาศให้คนรับรู้

กู กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
ผู้เป็นโอรสของพระปิยมหาราช
ขอประกาศให้พวกมึงรับรู้ไว้ว่า

แผ่นดินสยามนี้ บรรพบุรุษได้อาเนื้อเอาชีวิตเข้าแลกไว้
ไอ้ผู้ใดมัน คิดยังอาจทำลายแผ่นดิน

ทำลายชาติ ทำลายศาสนา พระมหากษัตริย์

ถูกระทำการทุจริต ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อส่วนรวม

จงหยุดคิดการกระทำนั้นเสียโดยเร็ว

ก่อนที่กูจะสั่งทหารไปสังหารมันทิ้งโคตรให้หมดสิ้นยศของแผ่นดินสยาม

อันเป็นที่รักของกู トラบไตที่คำว่าอาภากร

ยังยืนหยัดอยู่ในโลก กูจะรักษาแผ่นดินสยามของกู

ลูกหลานทั้งหลาย

แผ่นดินใดให้กำเนิดเรามา แผ่นดินใดให้พี่ซุกหัวนอน

ให้ความร่มเย็นเป็นสุข มีให้นาวาตร้อนใจ

จงซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินนี้

จันทบุรี

พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์